

ADEM ageschriwwé bliwwé wieren. Dat hu mer net gemaach. Mir schaffen also zesumme mat den Interimen, a wann eng Interimsgesellschaft Leit placéiert, da soll se dat maachen.

Firwat muss een dann eng Gesellschaft obligéieren, eng separat Gesellschaft ze kreéieren, wat käschteméisseg, wat effikassitéitsméisseg, mä wat och du point de vue vum Contrôle, dee mir als Aarbechtsministère op d'Interimsgesellschaft exercéieren, net optimal ass?

An duerfir wëlle mer dat zesummenhalen. Wann eng Gesellschaft Placement mécht a se mécht Interim, da ka se dat maachen ënner engem Hutt, mä da gëtt se natierlech och als Entitéit gekuckt, kontrolléiert, a mir hunn net déi Multiplikatioun vu Gesellschaften niewebäi, déi natierlech net onbedéngt gutt ze kontrolléiere sinn.

Wat d'Konventioun 181 ubelaangt, sécher, ech hu kee Problem, datt mer déi ratifizéieren. Mir

hunn eng Rei d'ailleurs un OITs-Konventiounen, déi mer nach sollen a mussen och ratifizéieren. Dat wäert dann an där nächster Zäit geschéien.

Ech soen Iech Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. le Président.** - Merci dem Här Minister. Domadder wär d'Diskussioun ofgeschloss a mir kommen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6442 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'éischt déi perséinlech Stëmmen. De Vote par procuration.

De Projet de loi 6442 ass ugeholl mat 58 Jo-Stëmmen an dann enger Nee-Stëmm.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval (par Mme Christine Doerner), Nancy Arendt (par M. Jean-Paul Schaaf), MM. Fernand

Boden, Lucien Clement (par M. Félix Eischen), Mme Christine Doerner, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Marie-Josée Frank (par M. Fernand Boden), MM. Norbert Hauptert, Ali Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, MM. Paul-Henri Meyers (par Mme Diane Adehm), Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Mme Tessy Scholtes, MM. Marc Spautz, Robert Weber, Lucien Weiler (par Mme Martine Mergen), Raymond Weydert, Serge Wilmes et Michel Wolter (par M. Serge Wilmes);

MM. Marc Angel (par Mme Claudia Dall'Agnol), Alex Bodry, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Fernand Diederich, Georges Engel, Ben Fayot, Claude Haagen, Jean-Pierre Klein, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Ben Scheuer et Mme Vera Spautz;

MM. André Bauler, Eugène Berger, Xavier Bettel (par M. Claude Meisch), Mme Anne Brasseur, MM. Fernand Etgen, Paul Helminger, Claude

Meisch, Mme Lydie Polfer (par M. Fernand Etgen) et M. Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch (par M. Claude Adam), Félix Braz, Camille Gira (par M. Félix Braz), Henri Kox (par Mme Viviane Loschetter), Mmes Josée Lorsché et Viviane Loschetter;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes et Fernand Kartheiser.

A voté non: M. Serge Urbany.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

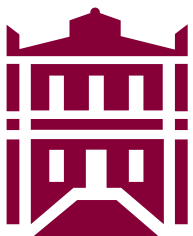
(Assentiment)

Et ass also esou décidéiert.

Domadder si mer um Enn vun eiser Sitzung ukomm. D'Chamber kënnt muer nees um zwou Auer zesummen.

D'Sitzung ass opgehuewen.

(Fin de la séance publique à 18.26 heures)

SÉANCE 38

MERCREDI,
11 JUILLET 2012

Présidence: M. Laurent Mosar, Président • Mme Lydia Mutsch, Vice-Présidente • Mme Lydie Polfer, Vice-Président

Sommaire

- Composition de la Sous-commission «Modernisation du droit luxembourgeois des sociétés»
 - M. le Président
- 6359 - Projet de loi portant
 - création d'un pacte climat avec les communes
 - modification de la loi modifiée du 31 mai 1999 portant institution d'un fonds pour la protection de l'environnement
 - Rapport de la Commission du Développement durable: M. Marcel Oberweis
 - Discussion générale: M. Ali Kaes (M. Eugène Berger et M. André Bauler interviennent), M. Eugène Berger, M. Ben Scheuer, M. Camille Gira, M. Gast Gibéryen (M. Eugène Berger intervient)
 - M. Marco Schank, Ministre délégué au Développement durable et aux Infrastructures (M. Eugène Berger intervient)
 - Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel
- Débat d'orientation sur la politique du logement
 - Exposé: M. Henri Kox (répond à M. Fernand Boden) (dépôt de quatre motions)
 - Débat: M. Marc Lies, M. Fernand Etgen (dépôt d'une motion), Mme Vera Spautz, M. Jacques-Yves Henckes, M. Xavier Bettel
 - M. Marco Schank, Ministre du Logement (M. Fernand Boden et M. Ben Fayot interviennent)
 - Motions: M. Marco Schank, Ministre du Logement (M. Fernand Etgen et M. François Bausch posent des questions), M. Xavier Bettel, M. Alex Bodry, M. Jacques-Yves Henckes, M. Marc Spautz, M. Henri Kox
 - Vote sur la motion 1 (adoptée)
 - Motion 2 (renvoyée en commission)
 - Vote sur la motion 3 (rejetée)
 - Vote sur la motion 4 (rejetée)
 - Vote sur la motion 5 (rejetée)
- 6326 - Projet de loi portant transposition de la directive 2010/24/UE du Conseil du 16 mars 2010 concernant l'assistance mutuelle en matière de recouvrement des créances relatives aux taxes, impôts, droits et autres mesures
 - Rapport de la Commission des Finances et du Budget: M. Gilles Roth
 - Discussion générale: M. Alex Bodry
 - M. Luc Frieden, Ministre des Finances
 - Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel
- 6297 - Projet de loi portant création de l'établissement public «Laboratoire national de santé» et modifiant:
 - la loi modifiée du 4 décembre 1967 concernant l'impôt sur le revenu;
 - la loi modifiée du 16 juillet 1984 relative aux laboratoires d'analyses médicales;
 - la loi modifiée du 15 juin 1994 relative à la classification, l'emballage et l'étiquetage des substances dangereuses;
 - la loi modifiée du 13 janvier 1997 relative au contrôle de l'utilisation et de la dissémination des organismes génétiquement modifiés;
 - la loi modifiée du 24 novembre 2002 relative aux produits biocides;
 - la loi du 3 août 2005 relative à la classification, à l'emballage et à l'étiquetage des préparations dangereuses
 - Rapport de la Commission de la Santé et de la Sécurité sociale: Mme Claudia Dall'Agnol
 - Discussion générale: Mme Martine Mergen, M. Carlo Wagner, Mme Josée Lorsché, M. Jean Colombero
 - M. Mars Di Bartolomeo, Ministre de la Santé
 - Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

- 6368 - Projet de loi déterminant le régime des sanctions applicables en cas de violation des dispositions du règlement (CE) n°1371/2007 du Parlement européen et du Conseil du 23 octobre 2007 sur les droits et obligations des voyageurs ferroviaires
 - Rapport de la Commission du Développement durable: M. Marc Spautz
 - Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel
- 6431 - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 14 février 1955 concernant la réglementation de la circulation sur toutes les voies publiques
 - Rapport de la Commission du Développement durable: M. Marc Spautz
 - Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel
- Hommage à M. Paul Helminger
 - M. le Président
 - M. Paul Helminger
- Discours de M. le Président
 - M. le Président

Au banc du Gouvernement se trouvent: MM. Luc Frieden, Mars Di Bartolomeo, Claude Wilseler et Marco Schank, Ministres.

(Début de la séance publique à 14.02 heures)

► **M. le Président.** - Ech maachen d'Sitzung op.

Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

(Négation)

Dat schéngt net de Fall ze sinn.

1. Composition de la Sous-commission «Modernisation du droit luxembourgeois des sociétés»

Ier mer zum eigentlechen Ordre du jour vun haut de Mëtteg kommen, hu mer nach d'Zesummesetzung vun der Sous-commission «Modernisation du droit luxembourgeois des sociétés», déi mir an der Sitzung vum 29. Mäerz instituéiert haten, festzehalen. Folgend Membere gi fir dës Sous-Kommissioun proposéiert: den Här Léon Gloden, d'Madame Christine Doerner, den Här Jean-Pierre Klein, den Här Fernand Etgen, den Här Félix Braz an den Här Jacques-Yves Henckes.

Ass d'Chamber mat dëser Zesummestellung averstanen?

(Assentiment)

Dann ass dat esou décidéiert.

Den éischte Punkt vun eisem Ordre du jour vun haut de Mëtteg ass de Projet de loi 6359 iwwer e Klimapakt mat de Gemengen. Hei ass d'Riedezäit nom Modell 1 festgeluecht. Et hu sech bis elo ageschriwwen: déi Häre Kaes, Berger, Scheuer a Gibéryen. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här Marcel Oberweis. Här Oberweis, Dir hutt d'Wuert.

Entschëllegt, wollt Dir nach eppes zum Ordre du jour soen?

(Interruption)

Ah, entschëllegt, jo.

2. 6359 - Projet de loi portant 1. création d'un pacte climat avec les communes 2. modification de la loi modifiée du 31 mai 1999 portant institution d'un fonds pour la protection de l'environnement

Rapport de la Commission du Développement durable

► **M. Marcel Oberweis** (CSV), rapporteur.- Gudde Mëtteg, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, Här Minister, de virleiende Projet de loi behandelt de Klimapakt tëschent de Gemengen an dem Stat. E puer Wuert der Erklärung.

Den delegéierten Nohaltegkeetsminister huet de Projet de loi an der Chamber den 31. Oktober d'lescht Joer déposéiert. D'Chambre de Commerce, d'Chambre des Salariés an de Syvicol hunn hiren Avis ofginn am leschte Joer. De Statsrot huet säin Avis de 6. Mäerz 2012 zougestallt an en Avis complémentaire den 3. Juli dëst Joer. No Asiicht vun de verschiddenen Avisen huet d'Chamberskommissioun de Rapport an hirer Séance vum 5. Juli majoritär ugeholl.

Dëse Projet de loi setzt en Element vun dem Koalitiounsaccord ëm. Do heescht et: „De Stat

an d'Gemenge schléissen e Pakt of, an dat am Sënn vun der Lutte géint de Klimachangement.“ Dat heescht am Speziellen, mir müssen eis CO₂-Emissiounen zrëckfueren.

Dass op dësem Plang scho munches gelescht gëtt a ginn ass, dat beweisen déi vill Aktivitéiten an eise Gemengen. Dierf ech hei just e puer Projeten, wéi de Chauffage urbain op der Basis vun Holz, déi verschidde Biogasanlagen, déi vill Fotovoltaikanlagen op den Diecher vu Privatleit a Gemengen oder d'Wandenergjeanlagen ernimmen? Virun allem hunn déi 36 Klimabündnisgemengen eng virbildlech Roll gespillt. Mir stelle fest, dass vill Leit a Matbierger bereet sinn, sech an der nohalteger Entwécklung ze engagéieren.

De virleiende Projet de loi geet mat sengem verbindleche Charakter nach e Schrëtt méi wäit. De Stat wëllt de finanziellen an den technesche Kader opspanen, an deem déi eenzel Gemengen hir Aktivitéiten nach méi effikass duerchféiere kënnen.

Eng wichteg Aufgab besteet do sécher an der verdéiffter Sensibiliséierung vun de Matbierger, well d'Informatioun eng eminent wichteg Roll an der Gewëssensgesellschaft duerstellt. Mir hu festgestallt, dass et awer nach ëmmer Matbierger gëtt, déi weëneg bis keng Ahnung hu vun de finanziellen Aiden, déi si vum Stat oder Gemenge kënnen kréien.

Derniewent sollen d'Gemengen eng Virbildfunktoun iwwerhuelen an der Innovatioun, se encouragéieren an hei op alle Fall an notament fir d'Ënnerstëtzung vun de lokale PMEen an hire Gemengen. Doriwwer eraus soll derfir gesuergt ginn, dass den nohaltege Kritäre bei den Ausschreiwunge Rechnung gedroe ginn.

Duerch eng ganz Rei vu Mesurë kann esou den Energieverbrauch - virun allem dee vun de fossilen Energien - reduzéiert ginn an domat jo och dann déi gefuerdert CO₂-Reduktioun.

Als Kärstéck vun dem Klimapakt Stat a Gemenge gëllt awer de European Energy Award, den EEA. Dëse Modell leescht zënter 20 Joren eng gutt Aarbecht a gëtt an notament zéng aneren europäesche Länner schon applizéiert.

Den EEA ass op Lëtzebuurger Verhältnissen zougesechnitten a gëtt a sechs ausgewielte Beräicher wierksam. Am EEA-Katalog si ronn 30, pardon, 80 méiglech Mesuren opgezielt. Dës Beräicher sinn: déi kommunal Flächennotzung, d'Gestioun vun de kommunale Gebaier, d'Versuerungs- an d'Entsuerungsinfrastrukturen, d'Mobilitéit, déi intern Organisatioun an d'Kommunikatioun.

Mat dem EEA soll eng Analys duerchgefouert ginn, mat där wéi ëmmer Schwaachstellen opgesicht ginn an an de kommende Joren da Remedur geschaf gëtt. Nach ass et net all Gemeng méiglech, den Energieverbrauch an hire Gebaier an och an de Privathaushalten ze berechnen. Duerfir gëtt elo virun allem op eng qualitativ an net quantitativ Approche gesat. Duerch de Klimapakt wäert dat awer méiglech ginn.

Fir awer d'Aufgaben op dem Gemengeplang duerchzuféieren, soll eng Equipe Klima an d'Liewe geruff ginn. Dësen Team setzt sech aus engem Beroder, de politesch Responsabelen, Experten aus de lokale PMEen an de Mataarbechter aus der Gemeng zesummen. Déi berodend Kommissioun soll och hei agebonne ginn.

D'Missioun vun dësem Team soll d'Ausschaffe vun engem Aarbechtsprogramm ginn, aus deem ervirgeet, wéi déi eenzel Gemeng de Klimapakt an de kommende Joren, dat heescht 2013 bis 2020, ëmsetze wëllt.

Et ass an deem Zesammenhang interessant, op déi sëllege Mesuren an der Annex 5 vum Projet de loi hinzewiesen. All Gemeng misst sech dëse Katalog ukucken an emol nosichen, a welleche Beräicher si schonn Aktivitéiten ënnerholl huet an dann checken, wellech Mesuren nach weider op enger mëttelfristeger oder laangfristeger Zäitschinn ënnerholl kéinte ginn.

Et gëtt awer keng Gemeng gezwongen, matzemaachen, mä et gëtt sécherlech hei am Land keng Gemeng, déi hire Matbierger dësen nohaltegen Outil verwieere wäert.

Och wann de But vun deem Projet de loi d'Opstelle vun enger Equipe op Gemengeplang ass, esou ginn awer d'Bestriewungen, eng Equipe tëschent verschidde Gemengen an d'Liewen ze ruffen, ënnerstëtzt. An dëser iwwergräifender Klimaëquipe muss awer mindestens ee Member aus all Gemeng vertrauede sinn. D'Konventioun gëtt awer tëschent dem

Stat an all eenzel Gemeng aus dem Verbond ënnerschriwwen.

Nach e Wuert zum Beroder. Den EEA gesäit am Prinzip en externe Beroder vir. Et ass awer no Diskussioun an der Chamberskommissioun festgehalen, dass an deene Gemengen, wou schonn en internen Expert dës Aufgab iwwerhëlt, duerchféiert, dësen déi Funktioun an der Klimaëquipe iwwerhuele kann a soll.

Déi finanziell Bedeelegung vum Stat gesäit dräi Deeler vir: d'Participatioun un de Fonctionnementskäschten, d'Käschte fir de Beroder an de Gemengen an de Bonus aus dem Klimapakt. Vum Dag un, wou eng Gemeng d'Konventioun mat dem Stat ënnerschreift, kritt si bis zum Joer 2020 eng Subventioun vun 10.000 Euro, fir d'Fonctionnementskäschten ze decken. Déi finanziell Ënnerstëtzung vum Beroder ass vun der Gréisst vun der Gemeng ofhängeg.

De Bonus soll dozou bäidroen, dass sech d'Gemengen an dëse Projet erabréngen. De Bonus gesäit awer dräi Niveaux de certification vir, déi genee am schriffleche Rapport opgeléicht sinn. Et hëlt ze vill Zäit ewech, ech kann dat hei net erzielen. Dëse Bonus ass virun allem ofhängeg vun der Gréisst vun der Awunnerzuel an dem Niveau vun der Certification, dat heescht vun den Aufgaben, déi eng Gemeng an der Lutte géint de Klimawandel ënnerholl huet.

Déi finanziell Mëttele vum Stat belafe sech iwwert den Zäitraum vun 2013 bis 2020 op ronn 76 Milliounen. Dësen Datum ass festgehalen ginn, well dee Moment och eis Post-Kyoto-Period ofschléisst. Et kënnen awer nach aner finanziell Moyennë fir Aarbechten, déi am Joer 2020 duerchgefouert ginn, och nach am Joer 2021 bezuelt ginn.

Mat deem EEA kënnen d'Gemengen, déi eng Konventioun ënnerschreien, hire Klimaengagement beleen. Den EEA ass jo dat Instrument, mat deem d'Gemeng hir Energie- a Klimapolitik am nohaltege Stil a Sënn beweisen an och domat dokumentéiert.

Ech hat gesot gehat, den EEA liwwert dann d'Méiglechkeeten, wéi d'Subventiounen an de Gemenge berechent kënnen ginn. Kuerz nach hei gesot, et leien dräi Kategorië vun der Certification vir, an dat a Funktioun vun der duerchgefouerte Mesuren aus deem EEA-Katalog mat sengen 80 Mesuren: Kategorie 1, wa mindestens 40%, Kategorie 2, wa mindestens 50%, oder Kategorie 3, wa mindestens 75% aus dem Mesurëkatalog vun dem EEA erfüllt sinn an déi awer da vun engem EEA-Auditeur festgestallt sinn.

Am Règlement grand-ducal stinn déi eenzel Montanten, déi pro Awunner a Funktioun vun dem Niveau de certification vum EEA ausbezuelte ginn. Dat kann ee sech gutt ukucken. Dës Montantë leien, jee nodeem, wéi ee läit, tëschent fënnf a 35 Euro.

Huele mir als Beispill eng Gemeng mat 5.000 Awunner, déi am Joer 2013 dem Klimapakt duerch eng Konventioun bäitritt. Da kënnen hir Leeschtungen am Joer 2014 an am Joer '15 duerch den EEA ënnert d'Lupp geholl ginn. Wa si dann op eng Zertifizéierung vu 40% kënn, kritt si 75.000 Euro pro Joer vum Stat, an derzou kommen nach déi 10.000 Euro fir hir Fonctionnementskäschten. Wa si dann awer nach weider Ustrengungen op dem Gebitt vum Klimawandel ënnerhëlt, da klëmmt hire Prozentsaz a si kann och nach méi staatlech Hëllef kréien.

20% vun de variable Subventiounen si virgesinn, fir d'Gemengen ze invitéieren, och Mesuren an hiren eegenen Infrastrukturen duerchzuféieren. An 10% si fir déi quantifizéierbar Mesuren, déi an de Ménagen ergraff ginn, virgesinn.

Et muss hei och gesot ginn, dass de Groupement d'intérêt économique „myenergy“, deem eng Lizenz vun dem EEA huet, dës komplex an ëmfangräich Rechenaufgab iwwerhëlt. D'Ënnerstëtzung fir „myenergy“ beleef sech op 300.000 Euro pro Joer.

An der Chamberskommissioun ass och de Volet vun den Aarbechten ugeschwat ginn, déi verschidde Gemengen an der Vergaangenheet am Beräich vum Klimawandel scho geholl hunn. Dat sinn déi sougenannten „early actions“. Et ass festgehalen ginn, dass déi net a Considération bei der Berechnung vum Bonus gezunn dierfe ginn. Awer den EEA suergt derfir, dass dës engagéiert Gemengen net pénaliséiert ginn an der Zukunft.

Wat elo d'Berechnung vun den CO₂-Emissiounen um d'Gemengeplang ubelaangt, esou ass festgehalen ginn, dass et der Gemeng fräigestallt ass, mat welchem informatéschen Outil si dobäi schaffen wëllt. Et ass awer och de Wonsch geaussert ginn, ganz speziell, dass de SIGI, de Syndicat intercommunal fir d'Gestioun mat der Informatik, hei agespaant soll ginn.

Mir dierfen och net vergiessen, dass duerch all dës Mesuren déi kleng a mëttel Betriber vill Aarbecht notament am Beräich vun der Energieaspuerung an den erneierbaren Energie kréien. An dat bedeit ganz kloer, mir kréien hei d'Kreatioun vun neien Aarbechtsplazen, déi dréngend hei am Land gebraucht ginn. Ech mengen op alle Fall, hei gëtt eng Win-win-Situatioun fir vill Leit geschafen.

Ech wollt nach kuerz op déi eenzel Avisen agoen. A sengem éischten Avis huet de Statsrot d'Fro opgestallt, wéi sou d'Aidë vum Stat nëmme qualitativ a keng quantitativ Komponenten ausweisen, d'Zil vun dem Projet de loi wier et jo, d'CO₂-Emissioun ze reduzéieren. D'Chamberskommissioun an och d'Regierung haten awer festgehalen, dee qualitative Prinzip zréckzebehalen.

De Statsrot huet och hannerfrot, wéi sou de Qualitéitslabel EEA, iwwregens e Schwäizer Produkt, als „guideline“ mathëllef vun „myenergy“ an de Gemengen applizéiert sollt ginn. En huet och d'Fro no deem externen an interne Beroder op Gemengeplang opgeworf. An der Kommissioun ass dës Punkt diskutéiert a festgehalen ginn, dass et der Gemeng fräigestallt ass, mat welchem Beroder si den nohaltege Wee aschloe wëllt.

Als e weidere Punkt hat de Statsrot suggéiert, dass d'Konditiounen an der Rumm vun dem Klimapakt wéi och de Contrat type mat de Gemengen an engem Règlement grand-ducal festgehalen sollte ginn. D'Chamberskommissioun an och d'Regierung konnte sech awer mat dëser Iddi net uffrënnen, well dat géif dem Projet de loi eng grouss Flexibilitéit huelen.

Den Avis vun der Chambre de Commerce ënnersträicht d'Wichtigkeet an och den Engagement vun der Regierung, d'CO₂-Emissiounen mat dem Klimapakt ze reduzéieren. Si weist awer am Speziellen op den Impakt vun der Kreatioun vun dauerhaften Aarbechtsplazen hin, an dat an enger ganzer Rei vu PMEen. Grad wéi dësem Outil kënn et zu enger Dezentraliséierung, well jiddwer Gemeng hei hiren eegene Wee a Richtung Nohaltegekeet aschloen dierf. Et soll alles ënnerholl ginn, fir d'Dreifhausgasemissioune ze reduzéieren, well eist Land och säi bescheidene Bäitrag an der Lutte géint de Klimawandel iwwerhuele soll.

Den Avis vun der Chambre des Salariés monéiert awer d'Auslagerung vun de Berodungsservicer un aner Partenairen. Si fäert, dass et domat zu enger Verwässerung vun de Kompetenzen engersäits op dem Gemengeplang an anerersäits duerch d'extern Beroder kéint kommen. Si kann duerfir dem Choix vun den externen Experten net vill Positives ofgewannen.

Des Weideren hannerfreet si, ob et net méi Sënn géif maachen, déi kompetent Servicer fir Energieaspuerungen a Reduktioun vun CO₂-Emissioun op dem Gemengeplang méi auszebauen. D'Gemenge sollen den direkten Usprechpartner fir d'Matbierger bleiwen.

An de Syvicol zum Schluss huet a sengem Avis, à part e puer kleng Detailer, de Klimapakt in globo awer begréisst a lueft d'Approche, de Gemengen déi néideg finanziell Mëttele fir d'Ergräife vun dauerhafte Mesuren ze ginn. Grad wéi d'Chambre des Salariés gesäit si an der Auslagerung awer e kleng Bémol a si fënn do keng Valeur ajoutée derbäi.

Ech kommen zum Schluss. Här President, Dir Dammen an Dir Hären, Här Minister, dëse Projet de loi trëtt dann, wéi gesot, wann en hei gestëmmt gëtt, den 1. Januar d'nächst Joer a Kraaft. A mir kënnen nëmmen hoffen a wënschen, dass sech vill Gemengen an dëse wichtigen Dossier erabréngen.

Zum Schluss wëll ech de Mataarbechter Merci soen, notament der Madame Rachel Moris vum Greffe, dem Max Hengel aus eiser Fraktioun an de Fonctionnaires aus dem Ministère. Et war dach e relativ komplexen Dossier, dee mer hei behandelt hunn.

De Rapport ass, wéi gesot, mat grousser Majoritéit an der Kommissioun ugeholl ginn, an ech kann nëmmen hoffen a wënschen, dass de Projet de loi eng breet Zoustëmmung hei am Parlament fënn.

E leschte Saz awer, well mer elo kuerz... Dat ass méi perséinlech awer nach, da schléissen ech domat. Wuell wëssend, dass d'Rio-Konferenz keng Réussite war, kann ech hoffen a wënschen, dass dëse Projet de loi eng wichteg Bäiluecht ass, hei am Land den nohaltege Wee opzebauen.

Ech mengen, all Gemeng, an domadder all Matbierger, soll hei dee Wee matgoen. Ech mengen, et lount sech, dëse Wee hei matzegen.

Ech soe Merci fir d'Nolauschteren. No mir schwätzt nach mäi Fraktiounskolleg Ali Kaes, an dee bréngt och dann den Accord vun der Fraktioun eran.

Merci villmools.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. le Président.** - Merci dem Här Rapporteur Oberweis. D'Wuert kritt elo als éischten agedroene Riedner, den Här Ali Kaes.

Discussion générale

► **M. Ali Kaes** (CSV).- Här President, Här Minister, Dir Dammen an Dir Hären, erlaabt mer, emol aganks dem Här Oberweis villmools Merci ze soe fir deen ausféierleche Bericht. All Kéiers, wann hien zu dëser Thematik schwätzt, da gesäit een, dass en net nëmmen hei Rapporteur war, mä da gesäit een och, dass e ganz engagéiert ass a sech ganz kloer fir dës Cause asetzt. Ech mengen, hie war esou...

(Interruption)

...hie war esou komplett, dass een u sech net brauch méi op de Projet de loi anzegoen an op dee Rapport anzegoen. Mä erlaabt mir awer ze soen, am Numm vun der CSV, dass mer natierlech d'Wichtigkeet als CSV vun dësem Gesetz gesinn. Et ass ganz sécher e Schrack an déi richteg Richtung, fir grad d'Gemengen nach méi staark mat anzebannen, fir am Beräich Klimaschutz, Klimawandel eppes Fundamentales an der Zukunft ze bewegen.

Et ass awer och esou, dass u sech d'Gemengen et net an der Vergaangenheet verpasst hunn, schonn eng ganz Rei Saachen ze maachen. Vill Gemengen hunn an der Vergaangenheet schonn eng ganz Rei Projeten ëmgesat. Et ass virdrun hei gesot ginn, et gëtt 36 Klimabündnisgemengen, an all déi Klimabündnisgemengen an doriwwer eraus och eng Rei aner Gemengen, déi emol net Klimabündnisgemeng sinn, hunn an der Vergaangenheet schonn esou munch Ëmweltprojet respektiv Projeten, fir den CO₂ ze reduzéieren, ëmgesat.

Erlaab mir, vläicht dat aus der Siicht eng Kéier vun enger vun de Klimabündnisgemengen ze belichten, vu menger eegener Gemeng, wat een dach alles ka maachen, wat mer alles an der Vergaangenheet schonn an deem Sënn ëmgesat hunn a wat mer awer och an der Zukunft nach alles envisagéieren a wou mer eis nach wëllen an déi do Richtung an der Zukunft bewegen.

Ech hunn et gesot, mir si scho ganz laang eng vun deene Klimabündnisgemengen hei zu Lëtzebuerg. Mir, deemools nach als fréier Gemenge Furen a Baastenduerf, waren awer u sech déi Gemeng, déi déi éischt Holzhackschnitzelanlagheizung hei am Land riskéiert huet ze bauen. Gutt verstanen: déi éischt kommunal. Et gouf schonn deen een oder deen anere Privaten, deen de Courage hat, dat ze maachen, mä mir hunn 1999 dës éischt Anlag an eise Schoulkomplex zu Tandel a Betrib geholl, an ech kann lech soen, et war um Ufank guer net esou einfach, well d'Leit dach awer gesot hunn: „Hätt Der net besser, bei deem Ublechen ze bleiwen, da wier et sécher, dass eis Kanner géifen och de Wanter iwwer waarm sëtzen?“

Mir hu Gott sei Dank dee Projet ganz positiv kënnen ëmsetzen, a ganz schnell huet et sech am Land erëmgewat. Ech kann lech soen, an deenen éischte Jore sinn och vill Leit vun heibannen a vill Gemengen an aner interesséiert Leit u sech net nëmmen d'Schoul kucke komm, mä virun allem dee Projet vun der Holzhackschnitzelheizung, an et ass och - mengen ech - zum Deel dorop zréckzuféieren, dass haut där Installatiounen ganz vill am Land sinn, a ville Gemenge sinn, a wäit iwwert d'Gemengen eraus och ganz vill Privatleit de Courage haten, an déi do Richtung ze investéieren, well se ganz einfach d'Vertraue kritt hunn a well se gesinn hunn, dass dat Ganz dach awer eppes ganz Positives ass.

Et muss een natierlech virewech soen, dass et net onbedéngt am Geescht vun der Saach ass, wann een den Holzhacksel ze wäit muss transportéieren, dat geet sécher op Käschte vun der Energiebilanz. Or, eis Gemeng huet déi grouss Chance, mat ronn 400 ha Bësch dach awer d'Viraussetzung ze hunn, fir ganz vill Energie, fir ganz vill Energie kënnen aus der Biomass, aus dem Holzhacksel oder aus dem Holz ze produzéieren.

Den éischte Projet, dee mer also realiséiert hunn - ech hunn et gesot -, war dës Heizung. Mir hunn domadder eng Aspuerung vu ronn 80.000 Liter Masutt d'Joer kënnen realiséieren. Mir hu mëttlerweil de Schoulkomplex ausgebaut duerch eng Maison relais an aner Infrastrukturen, soudatt mer haut géife ronn 120.000 Liter Masutt brauchen, or, alles dat gëtt integral duerch Biomass, duerch d'Holzhackselheizung ersat. Dat ass also - mengen ech - schonn en éischte Schrack, dee mer gemaach hunn.

Mir hunn et dann och elo bei där neier Konstruktioun fäerdegbruecht, eng Fotovoltaikanlag vun 30 kWh op den Daach vun der Maison relais ze leeën. Och dat spuert CO₂ an, mä wat awer, mengen ech, och ganz wichteg ass

ze soen, dat ass, datt mer eng Niddregenergiebauweis bei deem Gebai ugewannt hunn, also do schonn emol d'office manner Energie brauchen, fir dat Gebai ze hëtzen.

An doriwwer eraus ass et awer esou - an ech mengen, dat ass och e ganz wichtege Facteur, wa mer gären nohalteg an déi do Richtung ginn -, datt mer eise Kanner soen, wéi wichteg et ass, datt een op alternativ Energie geet, an duerfir kann een an deem Schoulkomplex digital op engem Bildschierm ganz kloer pro Dag schéi gesinn, éischstens wat fir eng Energie esou gutt iwwert d'Holz wéi iwwert d'Fotovoltaik do produziéiert gëtt a wat dat do gläichzäiteg och un CO₂-Aspuerung bedeit. Dat kënnen d'Kanner all moies, wa se an d'Schoul kommen, sech ukucken, kënnen d'Evolution kucken a sinn domadder u sech ganz no bei deenen zwee Projeten.

Vu den Erfolleg vun der Saach hu mer net gefaart, och an déi Richtung weiderzagoen. Mir hunn e weidere Projet zu Furen realiséiert, wou mer e Chauffage urbain realiséiert hunn, ebenfalls eben eng Holzhackselheizung, wou mer Gemeengegebaier plus de Moment zwielf Haiser drunhänken hunn, an an der Zukunft dat nach bis op 20 Haiser kënnen ausdehnen.

E weideren zwar klengen, mä ganz interessante Projet ass deen, vu datt mer eng Kierch haten, déi u sech net gutt gehëtzt war, a mer och keng Plaz haten, fir do eng Heizung ze instaléieren, datt mer zesumme mat engem Bauer zu Laaschent, u sech mam Noper, eng Konvention gemaach hunn: Hien huet eng Holzhackselheizung gebaut, mir hu keng brauchen ze realiséieren, mä mir liwweren him duerfir den Holzhacksel, fir sech a fir d'Hëtze vun der Kierch, wat also erëm eng Kéier och e flott klengt Beispill ass, wéi een och do kann als Gemeng plus Privatleit zesummen e ganz sënnavolle Projet maachen.

Weider wäerte mer an deenen nächste Méint e Projet realiséieren, wou mer d'Gemeengegebaier zu Baastenduerf plus eng grouss Kierch, wou ebenfalls 35.000 Liter Masutt am Normale gebraucht ginn, ebenfalls un eng Holzhackselheizung hänken, also e weidere Projet an déi Richtung.

Dann hu mer e Gemeengegebaier oder den Daach vun engem Gemeengegebaier zur Verfügung stellt, fir e Projet fir d'Leit ze maachen a puncto Fotovoltaik, wou mer u sech de Leit gesot hunn: „Setzt lech zesummen, grënt eng Association a kaaft lech an all déi Kilowatten an.“ Hei geet et ëm 16 kWh, déi op deem Daach leien, wou u sech privat Leit sech akaaft hunn an déi do Anlag géréieren, a wou just d'Gemeng den Daach zur Verfügung stellt huet, fir dës Anlag kënnen ze realiséieren.

An da wëll ech awer och ganz kloer soen, datt mer e weidere ganz grouss Projet amgang sinn ze développéieren. Hei geet et drëm, e ganz Duerf un esou eng Heizung unzabannen...

► **M. Eugène Berger** (DP).- ...zum Klimapakt, oder macht Der just elo Reklamm fir Är Gemeng hei déi ganzen Zäit?

► **M. Ali Kaes** (CSV).- Hei geet et drëm, einfach praktesch Beispiller ze soen, Här Berger, wat een alles och als kleng Gemeng ka maachen, well ech mengen, dat hei ass direkt Klimapakt, well ech kann hei soen, Här Berger, datt mer a Richtung 400- bis 500.000 Liter Masutt, déi mer net verbrauchen,...

(Interruptions)

...déi mer net verbrauchen,...

(Interruptions)

...mä déi mer duerch Biomass ersetzen - Här Berger! -, déi mer duerch Biomass ersetzen, an da geet et net hei drëm, Reklamm ze maachen, mä da geet et hei drëm,...

(Interruptions diverses)

► **M. le Président**.- Ech bieden lech, dem Här Kaes nozelauschten.

► **M. Ali Kaes** (CSV).- Mir schwätzen haut de Mëtteg doriwwer, wat een als Gemengen alles ka maachen, fir an där dote Richtung eppes ze bewegen.

Bon, ech ginn lech Beispiller, Dir kënnt vläicht déi Beispiller ophuelen a kucken déi an Är Gemeng ëmzesetzen, an Dir kënnt et nach besser maachen, dann hu mer...

(Interruptions)

Dir kënnt et nach besser maachen, dann hu mer weinstens eppes fir...

► **Une voix**.- Dat ass d'Konsequenz.

► **M. Ali Kaes** (CSV).- ...fir d'Klima oder géint de Klimawandel gemaach.

Ech wollt lech just soen,...

(Interruption)

Ech wollt lech just soen...

Här Etgen, och Dir kënnt nolauschten.

Ech wollt lech just soen,...

(Hilarité générale et interruption)

...well dat, wat Der bis elo realiséiert hutt, ass sécher net gradesou vill.

► **M. François Bausch** (déi gréng).- Dir mengt, Préizerdall ass och virbildlech an deem Beräich.

► **M. Ali Kaes** (CSV).- Ech wollt lech just soen, datt mer eng Uertschaft, déi relativ kompakt ass, ebenfalls wëllen un esou eng Heizung hänken. Dat wäert nach eng Kéier eng Gréisstenuerdnung vun 120- bis 150.000 Liter Masutt sinn, déi kënnen do agespuert ginn, mä hei sinn et eng ganz Rei vu Komponenten, déi hei zousätzlech mat eraspillen. Éischstens läit déi Uertschaft an engem Dall, ronderëm sinn do Louhecken. Déi Louhecke sollen ofgeholzt ginn, natierlech ofgeholzt ginn, ganz rasonabel, etappeweis, zesumme mat engem private Bëschbesëtzer. An och hei geet et drëm, dann op enger ganzer Distanz, nämlech nëmmen zwee Kilometer dat Holz direkt dohinner ze bréngen, wou dann Energie draus produziéiert gëtt.

An dann ass et ganz kloer esou, datt mer hei och nach eng sozial Komponent mat era-bréngen, well u sech an deene Louhecken, déi an engem Hang sinn, Leit, déi an enger Mesure sinn, Chômeuren, déi an enger Mesure sinn, mat agesat ginn, fir u sech dat Holz ze produziéieren. Et ass also ganz kloer esou, datt mer iwwert deen dote Wee u sech, iwwert dee ganz flotte Projet hei och nach ënner anerem - an dat muss een och soen, net nëmme bei deem Projet hei, mä generell - 90% vum Invest an der Region halen.

A mir hu virdru vun Aarbechtsplaz geschwat a mir schwätze vill vun Aarbechtsplazen a mir schwätze vu bestëmmten Aarbechtsplazen, wou mer ëmmer méi Problemer hunn, Leit ënnerdaach ze bréngen. Do ass et u sech esou, datt mer eng ganz Rei zousätzlech Aarbechtsplaz schafen. A virun allem och eis landwirtschaftlech Betriber, déi u sech déi néideg maschinell Viraussetzung hunn, Trakter plus grouss Containeren, fir kënnen och den Transport ze maachen, déi kënne mer also och mat abanne fir den Transport vun dem Holzhacksel, dat heescht, dat ass ganz sécher eng Win-win-Situatioun an duerfir ass dat och e Projet, dee mer ganz sécher versichen ëmzesetzen, och am Sënn vun der Saach.

Dann ass et esou, datt mer e weidere Projet wäerten ëmsetzen, zwar och e ganz klengen, an dach awer wëlle mer och domadder den Elektroauto...

(Interruption)

Jo, virubréngen, hëllef virubréngen, e bëssen dozou bäidroen. Doduerch, datt mer an enger ländlecher Gemeng, wou aacht Dierfer sinn, wou bestëmmten Distanze sinn, mä wou grad deen Auto flott kann agesat ginn, wëlle mer deen am Kader vu Repas sur roues a vun enger Rei aneren Aufgaben, wou mer intern an der Gemeng deen Auto brauchen, wäerte mer deen Auto an der Zukunft asetzen.

Ech hu virdru gesot, datt mer u sech an der Gréisstenuerdnung vun - wa mer all déi Projeten ëmgesat hunn - 500.000 Liter Masutt manner brauchen, wéi wa mer näischt an där Hisiicht gemaach hätten. Ech wëll lech just soen, datt mer als groust Zil hunn, u sech pro Bierger an eiser Gemeng et mindestens op eng Reduzéierung vun enger Tonn CO₂ pro Joer ze bréngen, dat wieren der 1.800! A wa mer dat an all Gemeng emol géife flächendeckend hei an deem Land realiséieren, ech mengen, dann hätte mer schonn e Stéckelchen an déi gutt Richtung geschafft.

Ech wëll dann awer och nach soen, datt et ganz wichteg ass, datt mer och d'Produktioun vu Qualitätsprodukter am Liewensmëttelberäich, datt dat och eppes ass, wat, wann dat an der Region geschitt, da sinn och do d'Weeër ganz kuerz, da gëtt och do net onnét Masutt oder Bensin verpolvert. A wann een déi Produktiounen do dann nach esou ëmweltfrëndlech wéi méiglech mécht, ech mengen, dann ass dat och e weidere Schrëtt an déi gutt Richtung. An do wëll ech ganz kloer soen, datt mer zënter Jore scho grad déi Gamme vu Produkter op engem Maart presentéieren, um Branebuerger Maart, an iwwregens ass deen den nächste Sonndeg. Et kann also jiddweree sech do dervun iwwerzeegen, wéi sënnavoll dat och dat ass.

Ech wëll zum Schluss kommen an ech wëll ganz kloer soen, datt de Pacte Climat eng gutt Saach ass, datt d'Gesetz hei de Gemenge ganz sécher eng ganz Rei vun neie Méiglecheete gëtt, datt och eng ganz Rei Fachleit an der Zukunft, nach méi wéi bis elo zur Verfügung stinn, fir d'Gemengen u sech ze beroden, fir de Gemengen eng ganz Rei vun neien Iddien ze ginn. An dann, wann da jiddweree dat kon-

struktiv kuckt an am Sënn vun der Saach, da sinn ech iwwerzeegt, datt mer mat deem Gesetz hei nach e gudde Schrack no vir kommen.

An deem Sënn géif ech lech Merci soe fir d'Nolauschten an natierlech den Accord vun der CSV-Fraktioun fir dës Projet ginn.

Ech soen lech Merci.

► **Une voix**.- Bravo!

► **Une autre voix**.- Très bien!

(Applaudissements)

► **M. le Président**.- Merci dem Här Kaes. Ech géif elo deen nächste Riedner invitéieren, den Här Eugène Berger.

► **M. Eugène Berger** (DP).- Merci, Här President. Ech wëilt och dem Rapporteur, dem Marcel Oberweis Merci soe fir säi Bericht. Här President, ech muss awer och soen, datt ech elo, wéi ech d'Ried vum Här Kaes hei héieren hunn, e bësse gestaunt hunn. Eigentlech huet hien hei, bon, fir d'Éischt emol Reklamm in extenso gemaach fir all déi gutt Aktiounen; gutt Aktiounen, déi hien a senger Gemeng gemaach huet. Hien hätt vläicht nach just solle soen, wéi e mat der N7, wéi se do CO₂ spueren.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Eugène Berger** (DP).- Mä hien huet eigentlech hei ad absurdum dee ganze Projet gefouert, hien huet eigentlech hei erkläert, firwat datt mer eigentlech kee Klimapakt brauchen, well jo eigentlech an de Gemenge scho ganz vill leeft. An ech weess net wéi de Minister, och den CSV-Minister sech elo eigentlech de Moment fillt, wann en eigentlech hei gesot kritt: Brauche mer dat iwwerhaupt, well an de Gemengen, op alle Fall do, wou CSV-Buergermeeschtere sinn, ass schonn alles perfekt.

► **M. Ali Kaes** (CSV).- Dat hunn ech net gesot!

► **M. Eugène Berger** (DP).- Här President, wéi mer jo wëssen, war 2009 de Klimasommet vu Kopenhagen mat engem groussen Échec zu Enn gaang an déi deemools nei Responsabel - et waren den Här Schank an den Här Wiseler am Nohaltegekeetsministère - hate sech trotzdem oder grad dowéinst vill virgeholl a wollten och ouni international Accorden hir Hausaufgaben am Klimaschutz zu Lëtzebuerg maachen. Wéi stoung am „Lëtzebuerger Journal“ gëschter - et war e bësse wéi den Asterix an den Obelix am galleschen Duerf -, déi gesot hunn, och wa mer international näischt fäerdegbréngen, mir wäerten dat hei zu Lëtzebuerg maachen.

Si hunn dunn als Éischt e Klimapartenariat agesat, fir vill Acteuren un den Dësch ze kréien, ONGen, Gemengen, Verrieder aus dem Handwerk, der Wirtschaft, fir datt déi da sollten nei Mesuren ausdenken, déi hei am Land kéinten am Sënn vum Klimaschutz ëmgesat ginn an déi och vu jiddwerengem kéinte gedroe ginn. U sech, muss ee soen, war dat eng gutt Initiativ an et sinn och eng Rei gutt Propose gemaach ginn op deem Dësch. Mä schlussendlech ass awer, no annerhallwem Joer Diskussiounen, keen allgemenge Konsens fonnt gi bei deenen Diskussiounen.

An ech muss och drun erënneren, eng Rei ONGen, net där mannster - Mouvement écologique, mä och d'Caritas an anerer -, hu sech souguer vun deem Schlusdokument deemools distanziéiert a bemängelt, datt eben d'Resultater keng kohärent a global Strategie fir de Klimaschutz géifen duerstellen.

Et war och wéineg Konkretes an deem Pabeier vum Klimapartenariat, wat do dra stoung. Bon, dat Eenzege, wat da méi konkret sollt ginn, dat war also dee Klimapakt, dee mer haut de Mëtteg diskutéieren, dee Klimapakt mat de Gemengen. An dann elo, also dräi Joer nom Asetze vum Klimapartenariat, läit dann de Klimapakt hei um Dësch. An ech muss eigentlech och schonn direkt soen, dat wat ech, wéi mer d'Diskussiounen haten iwwert de Klimapartenariat, dat wat mer haut de Mëtteg hei um Dësch leien hunn als Klimapakt, kann ech nëmmen dat widderhuelen, wat ech schonn hei virun engem Joer gesot hunn: „Und der Berg gear eine Maus!“

Ech mengen, och mat dësem Klimapakt, esou gutt en och vläicht gemengt ass, hu mer nach keng kohärent Strategie am Klimaschutz hei zu Lëtzebuerg. An et gëtt een och deenen ambitionéisen Ziler, déi mer eis bis 2020 gesat hunn, gëtt een net gerecht. Net nëmmen, datt mer elo vill Zäit verluer hunn - mëttlerweil ass, wëll ech soen, iwwert d'Halschent vun enger Legislatur eriwuer -, mä mat dësem Klimapakt kënne mer net déi minus 20% bis 2020, wou mer eis international engagéiert hunn, erreechen. Dovunner si mer de Moment, ouni elo all d'Zuelen, d'Statistikzuelen, nach onendlech wäit ewech! An d'Antwert vun der Regierung, déi mer haut de Mëtteg virleien hunn, ass emol

net méi déi berühmten Drëps op de waarme Steen.

Ech mengen, Fakt ass, datt d'Regierung, trotz den Ukënnungen 2009, kaum eppes Konkretes a puncto Klimaschutz um Terrain ëmgesat huet an deene leschten dräi Joer. Déi eenzeg Mesuren, fir eis Kyoto-Bilanz ze verbesseren, war sech mat Mënz am Ausland fräikafen: Projete wéi a Carbon funds ze investéieren, Wandmille fir 25 Milliounen a China opriichten oder dann d'Haisersanéierung a Lettland oder soss a skandinaveschen... an deene Länner finanzéieren.

Am Klimaschutz, dat muss een einfach soen, sinn d'Hausaufgabe bis haut net heiheem gemaach. A mat dem Klimapakt, dee mer elo hei virleien hunn, geet et an darselwechter Logik eigentlech e bësse weider. Dës Kéier sollen zwar national Mesuren ëmgesat ginn, mä dat sollen dann elo d'Gemengen iwwerhuelen, déi dann elo praktesch exklusiv zoustänneg gi fir de Klimaschutz. U sech kéint ee jo soen, et ass gutt, datt een d'Gemenge mat an d'Boot hëlt, datt si och do an deem Boot vum Klimaschutz matfueren. Mä ech fäerten, datt dann hei d'Regierung aus deem Boot, also der Titanic erausklëmmt an dann nach d'Gemengen eleng do weiderfuere léisst.

Wat mécht d'Regierung hei? Si beschränkt sech erëm eng Kéier, muss ee soen, op d'Scheckheft, fir de Gemengen dat Ganzt da méi schmackhaft ze maachen. Et ass schonn e bësselche Moud bei dëser Regierung, fir Pakte mat de Gemengen ofzeschleissen. Ech froe mech, ob dat eigentlech einfach Pakte sinn am positive Sënn oder éischter déi Teufelspakten, déi och de Faust heiansdo agaangen ass. Op alle Fall hu mer de Pacte Logement, mir hunn e Pacte Jeunesse, mir hunn e Pacte Climat. D'Gemenge kréien also Geld versprach, fir datt se sollen dat maachen, wat d'Regierung net fäerdegbréngt.

Hei an dësem Fall elo net de Logement, hei zu Lëtzebuerg d'Situatioun ze verbesseren, mä eben déi vum Klimaschutz. An dann ass et jo och herno einfach, da kann een, wann herno d'Rechnung net opgeet, engem de schwaarze Péiter zouschousteren. Dat wier dann 2020, ginn dat dann d'Gemengen an ech wetten drop, wa mer dann 2020 nach eng Kéier hei diskutéieren, déi dann eben heiriwwer diskutéieren, kënnen dat dann noliessen, wat ech haut gesot hunn a wéi da wäert dann och de schwaarze Péiter verdeelt gi sinn.

Dobäi muss een awer soen, wann dann elo d'Gemenge sollen d'Hauptlaascht iwwerhuelen, datt déi schonn immens vill Efforte maachen. Den Här Kaes, trotzdem, huet hei eng ganz Rei positiv Mesuren opgezielt. Mä et ass net nëmme seng Gemeng, déi esou Saache mécht. Et ginn x Gemengen am Land, déi dat maachen. Et sinn der och ganz vill, déi Member am Klimabündnis sinn an déi also net op d'Regierung gewaart hunn, fir kënnen aktiv ze ginn. An esou gesinn ass jo dës Projet, kéint een och soen, och e bësselchen ongerecht vis-à-vis vun deene Gemengen, déi vill Efforte gemaach hunn an der Vergaangenheet, well déi jo eigentlech do schonn hiert Potenzial ausgereizt hu ganz vill an net méi vill Sputt do ass an déi also och manner kënnen dann elo belount gi wéi déi Gemengen, déi bei null ufänken, déi nach näischt gemaach hunn an déi also relativ gesinn deementspriedend méi bezuelt kréien.

Här President, fir elo e bësselchen an den Detail vun deenen eenzelne Komponente vum Gesetz anzegoen, muss ee soen: De Klimapakt ass fakultativ. Et kéint ee sech d'Fro stellen: Wat wier, wa wierleech keng eenzeg Gemeng géif matmaachen hei zu Lëtzebuerg? Et kann een emol ëmmer Gedankespiller maachen. Da géif d'Regierung nach e bësselche méi domm do stoe mam Klimaschutz. Bon, déi Hypthees, hoffe mer, déi wäert net antrieden. Mä einfach, fir ze beweisen, datt also hei d'Gemenge sollen d'Pan klaken.

Här President, e groussen, wann net dee gréisste Schwaachpunkt an dësem Projet de loi, am virleienenden Text ass fir eis deen, datt keng kloer a pertinent quantitativ, also zuleméisseg Ziler festgesat ginn oder operluecht ginn.

Wéi vill Prozent CO₂-Reduktiounen kënne mer mat deem Projet national aspuere bis 2020? Dat kann ee mat deem Projet de loi hei net soen, net ausrechnen. Et gëtt och net d'Moyenen derfir. D'Effizienz also vun deem Gesetz, déi steet an de Stären.

Mir investéieren elo als Stat - ech kommen herno nach eng Kéier dorop zrëck - iwwer 72 Milliounen. Mä kee kann Opschloss ginn iwwert d'Käschten-Notzen-Relatioun vun dësem Gesetz. Dat ass awer eng wichteg Fro, och an deem Domän. Ech mengen, den Energie-

minister gëtt jo net midd, wa mer diskutéieren, wat méi sënnavoll ass; Fotovoltaik, Wandmillen, Biogasanlagen, da seet deen ëmmer, jo, mir musse kucken, wou mer mat deene mannste Suen am meeschten Effizienz hunn. Wa mer dat also och hei op dëst Gesetz applizéieren, da komme mer do ganz schlecht ewech. Et ass awer eng wichteg Fro, och an Zäiten, wou mer Budgetsproblemer och hei am Land hunn.

De Statsrot, och aner Gremien an ONGen hunn eis Bedenke gedeelt. An dorophon huet d'Regierung versicht dann Usätz vu quantitative Kritären an d'Gesetz ze schreiwen. Mä och déi sinn elo an eisen Aen nach ganz schwaach. Si kënnen eis net iwwerzeegen. Déi Kritären, déi elo drastinn, dat ass, datt d'Gemengen encouragéiert ginn, datt se 20% solle spueren eleng op de Gemengeninfrastrukturen, net elo iwwert de ganze Beräich vun der Gemeng, an datt dann och nach eng Kéier eng kleng Prime derbäikënn, wann d'Haushalter, d'Stéit 10% an der Gemeng spueren. Iwwregens gëtt do dann nach eng Kéier d'Responsabilitéit net nëmmen op d'Gemeng, mä vun der Gemeng nach eng Kéier op de Bierger weidergeleet. Do solle se also belount ginn.

Mä dat sinn eigentlech minimal quantitativ Ziler, wou et sécher ass, datt een, wann een dat alles dann herno wäert zesummerechnen an de Gemengen, net op eis minus 20% national ka kommen. Mir sollen also hei elo e Gesetz stëmmen, wou als Objektiv am Exposé des motifs steet, d'Zil wier, fir 2020 minus 20% ze errechen, datt mer also eis en Zil am Gesetz setzen, mä déi deementspriedend Mesuren, déi mer an d'Gesetz schreiwen, déi kënnen dat net bewierken.

Weiderhi bleift elo den Akzent op enger qualitativer, et kann een och soe vläicht méi theoretescher Approche, déi dorobber erausleef, datt am Endeffekt - ech soen elo emol e bësselche vereinfacht - d'Gemeng energetesch Auditë finanzéiert kritt.

Ech wëll kloer betounen, fir datt ech do net mëssverstane ginn, datt mir och esou EEA-Zertifikatiounen u sech net a Fro stellen an datt déi och e sënnavollt Instrument - ee sënnavollt! - an enger ganzer Energiespuerdemarche kënnen sinn. Mä hei bei dësem Projet läit den Hauptakzent iwwerméisseg op dësem Element. De Gros vun de Primen, vun de Suen, déi d'Gemenge solle kréien, leien zu 70% op deem do qualitativen Element.

Mir, d'DP, hätte léiwer gehat, datt déi konkret an direkt moossbar Spuermoossname vun de Gemenge méi considéiert a belount gi wieren. Doduerjer hätt een och kënnen errechen, datt d'Effizienz vum Klimapakt méi grouss gi wier.

En anere Punkt, deen ech an dem Kontext vun Effizienz wëilt ernimmen, ass deen, datt de Bonus plafonéiert ass op 10.000 Awunner. Dat pénaliséiert also och déi Gemengen am urbane Raum, déi grouss Gemengen, wou awer och, wann een e bësselche vu Kosten-Nutzen-Rechnung ass (veuillez lire: schwätzt), wou awer déi meescht Reduktiounen ze erreeche wieren eigentlech mat deene mannste Mëttel, well een do en gros - fir et e bësselchen esou auszedrëcken - ka schaffen. Wann also d'Regierung wëllt op d'Gemenge setzen, awer déi gréissten an also och déi, wou am meeschten energetesche Spuerpotenzial dran ass, zum Deel ausklammert oder vun engem gewëssene Plaffong un ausklammert, ass dat jo an eisen Aen och kontraproduktiv.

Här President, wann een d'Kärstéck vum Gesetz kuckt, d'Mise en place also vun dem EEA, dann ass dat mat wierklech grousssem Opwand verbonnen a sécher och keng Simplification administrative. Iwwer 80 eenzel Mesuren, wann Der an den Dokumenter kuckt, an de Reglementer, déi hannendrun hänken, iwwer 80 eenzel Mesuren - dat sinn elo net 80, mä déi sinn nach eng Kéier ënnerdeelt - mussen en détail auditéiert ginn. Dofir brauch ee spezialiséiert Leit. An dofir brauch een och ganz vill Zäitopwand.

Eng zentral Roll kënn dann hei dem Klimaberoder vun der Gemeng zou, wa se dann een huet. Eng Rei Gemengen, wa se elo da wäerten de Pakt aginn, wa se mat de Sue gelackelt ginn, wäerten awer mussen op extern Beroder zrëckgräifen, well se vläicht nach keen esou hunn.

Ech wëll och hei hiweisen op de Risiko, deen de Statsrot do ernimmt huet, datt do eigentlech vun externe Leit och eng gewëssen Ingérence an d'Gemengaffären, an d'Donnéee vun der Gemeng kënn, wou en e bësselche seng Bedenken hat.

An et war och eng Diskussioun an der Kommissioun: Au départ war et jo eigentlech esou ge-

duecht, datt praktesch all Gemeng misst en externe Beroder kréien. Glécklecherweis ass dat awer geännert ginn. Fir eis ass et op alle Fall wichteg eigentlech, datt d'Norm soll sinn, datt et e kommunalen (veuillez lire: kommunale Beroder), oder wann och d'Gemenge sech zesummeschléissen oder iwwer e Syndikat, datt dat muss den Haaptmann do sinn an datt dat op alle Fall d'Prioritéit muss hunn an net déi externen Beroder.

Mä och hei mat deem Klimaberoder, wéi en dann elo virgesinn ass, deen d'Gemengen, wa se keen hunn, zougestallt kréien, hu mer och erëm Problemer, well eis dat och ze vill theoretesch ass an net an déi richteg Richtung geet. Mir wëllen eigentlech Energieberoder, déi an de Gemenge prioritär konkret Berodung bei den Haushalter, bei de Bierger maachen. Déi op den Terrain ginn, bei d'Leit schelle ginn, hinne soen, wat se kënnen an hirem Haus maachen, d'Haus assainéieren,...

► **Une voix.** - Très bien! Très bien!

► **M. Eugène Berger (DP).** - ...den Daach verbessern eventuell, Fotovoltaik op den Daach setzen. Mir wëllen, datt mir esou Klimaberoder an eise Gemengen hunn an net Klimaberoder oder externer eranhuelen, déi mussen iwwer Wochen a Méint sech do mat vill Pape-rassé beschäftegen.

Här President, de Klimapakt huet e Präis. Laut der Fiche financière ass den Déchet budgétaire an zéng Joer 76 Milliounen.

Vläicht eng Klammer: Mech stéiert dat, deen Terrain Déchet budgétaire. Ech weess net, ob dat an anere Gesetzter esou steet. Mä egal wéi, wann ee Suen an de Klimaschutz investéiert, ass dat fir mech net Offall, mä dat ass éischer en Invest. Et hätt een och kënnen an deen Text schreiwen „Investissement budgétaire“. Klammer zou.

Bon, 76 Milliounen. Sinn dat elo vill Suen, déi an zéng Joer - ech vereinfachen, et kënnen e puer honnerttausend Euro méi oder manner sinn -, mä sinn dat elo vill oder wéineg Suen, déi an den nationale Klimaschutz fléissen?

Bon, wann ech vergläichen, wat mer all Joer ausginn am Klimaschutz u Kyoto-Strofen, u Projeten, déi mer am Ausland finanzéieren, géif ech éischer soen, datt dat relativ wéineg ass an d'Gemengen do awer schlecht ewechkommen.

Et kann een natierlech och d'Fro stellen: Sollen d'Gemengen iwwerhaupt finanziell ënnert d'Äerm gegräff kréie beim Klimaschutz? Solle se dat net vum selwe maachen? Bon, sécher jo, et kéint een ëmmer dee Wee goen. Ech muss zwar soen, datt et awer och ëmmer Traditioun war an der Vergaangenheet, datt iwwert den Ëmweltfong eng Rei Initiative vun de Gemengen am Klimaschutz finanzéiert gi sinn.

Mä trotzdem misst ee sech awer iwwerleeën, ob een net wierklech e fundamentalen anere Wee sollt goen, net nëmmen iwwert den Ëmweltfong oder hei esou e schlecht ficeléierte Klimapak. An eisen Ae misst eigentlech eng grondleeënd Reform vun de Gemengefinanze virgeholl ginn, wou d'Energie an de Klimaschutz en integrale Bestanddeel wieren, amplaz datt ee punktuell Mesuren hei wéi de Klimapakt finanzéiert.

Sinn dës Milliounen effizient agesat am Klimapakt? Neen, ech hunn dat schonn erkläert, well eben d'Effizienz net garantéiert ass, well déi Mesuren, déi hei drastinn, eis net garantéieren an och wäerte mer sécher net déi minus 20% errechen, 20% Reduktiounen vum CO₂ am Joer 2020.

Duerfir stellt sech jo och d'Fro, ob een net besser gehat hätt, mat dëse Suen aner Mesuren, méi konkret effizient Mesuren ze finanzéieren. Wat fir eng kéinten dat sinn? Konkret Mesuren? An ech wëll heifer - geschwéi soen ech et fir déi x-te Kéier - hei an der Chamber widerhuelen, datt mer vill méi effizient a konkret Klimaschutz kéinten ëmsetzen, wa mer géifen d'DP-Propos vun engem konsequenten Albusainéierungsprogramm zu Lëtzebuerg duerchzéien. Do ass en enormen - en enormen! - CO₂-Spuerpotenzial zu Lëtzebuerg, a jiddweree géif derbäi gewannen: d'Leit, déi an assainéierten, energetesch assainéierten Haiser wunnen, spueren Energie, spueren also Suen. De Stat, dee géif Sue spueren, well e keng Kyoto-Strofe méi misst bezuelen. An och zum Beispill d'Handwierk, d'Ekonomie, d'Betriber, déi kéinten hei nei Aarbecht kréien, et géifen nei Marché sech opmaache fir si.

An dat Ganzt, hu mer jo gesot, dat kéint een op d'Bee setzen, kéint een op d'Schinne setze mat eise Modell vun der Virfinanzierung duerch eng Klimabank. Do, iwwer esou eng Saach hätte mer wierklech konkreten an effiziente Klimaschutz, dee mer hei zu Lëtzebuerg kéinte vläicht souguer mat manner Suen ëmsetzen.

Mir haten hei an der Chamber, Här President, eng Motioun dozou gestëmmt. Dat ass schonn

annerhalleft Joer hier. De Premier selwer hat déi Motioun ugeholl, huet gesot, datt also do eppes géif geschéien. Mä bis haut, annerhalleft Joer no deem Dépôt an nom Vote vun eiser Motioun zur Klimabank, ass nach ëmmer näischt geschitt. Wou ass déi Motioun drun? Vläicht kann den Här Minister eis herno do awer och e Wuert soen. Firwat mécht d'Regierung näischt bei esou konkrete Virschléi, déi hei d'Leit, déi mir als Partei gemaach hunn? Dat wier vill méi effizient, esou e Projet, wéi e Klimapakt.

Här President, ech gesinn, ech kommen zum Schluss vu menger Riedezäit. Ech wäert dann och schnell elo de Fazit vun dësem Projet zéien.

De Projet vun der Regierung geet an eisen Aen net duer, fir d'Ziler ze erreechen. E kritt eng Ongenügend vun eis. De Klimapakt, dee setzt ganz vill op opwendeg administrativ Prozedure fir d'Gemengen. Déi konkret Mesurë fir Energiespuere ginn net wäit genuch an eisen Aen. An och déi Efforten an deem Beräich ginn dann net genuch finanziell belount.

De Klimapakt ass doriwwer eraus och an eisen Aen eng punktuell Mesure, déi et net erméiglecht, eis Ziler am Beräich vun der CO₂-Reduktioun bis 2020 ze erreechen. A virun allem och, dat hei ass elo iergendesou een Element, dat dohinner praktesch gesat ginn ass. Mir vermësse weiderhin eng kohärent Strategie vun dëser Regierung, eng Gesamtstrategie, wou jiddwereen am Boot sëtzt, och d'Regierung, fir datt mer eis national Klimaschutzziler erreechen.

Schlussendlech, mengen ech, ass hei och e bëssen de Klimaschutz op de Bockel vun de Gemengen ofgeluecht ginn. Duerfir, Här President, kënnen mer dëse Projet net stëmmen. Mir wäerten eis enthalen.

Merci.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. le Président.** - Merci dem Här Berger. Als nächste Riedner ass den Här Ben Scheuer agedroen. Här Scheuer, Dir hutt d'Wuert.

► **M. Ben Scheuer (LSAP).** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, als éischt e grouss Merci un den Här Marcel Oberweis fir säin exzellente schrëftlechen a mündlechen Rapport. De Rapport ass komplett, iwwersichtlech a gutt strukturéiert. Dat ass immens wichteg bei dësem dach ganz komplexe Gesetzestext, dee sécher keng kleng Auswirkungen um Gemengenniveau wäert hunn.

Ech versichen elo net fir dat ze widerhuelen, wat meng Virriedner scho gesot hunn. De Rapporteur huet all Detailer virgeluecht. Ech gräifen e puer Punkten op, déi fir d'LSAP-Fraktioun wesentlech sinn an déi mir perséinlech och interessant schéngen.

Ech faassen nach eng Kéier kuerz d'Ziler zesammen, déi sech de Klimapakt setzt: d'Senkung vun den CO₂-Emissiounen, d'Senkung vum Energieverbrauch, d'Sensibilisierung vun de Bierger, fir matzemaachen, d'Schafe vun enger sougenannter Virbildmissioun fir d'Gemengen, haaptsächlech duerch d'Mise en place vun engem Berodungssystem, staatlech Ënnerstützung vu lokalen a regionalen Investissementer an Domänen, déi zum Klimaschutz bäidroen - domat kritt de Klimapakt och eng wirtschaftlech Bedeutung -, Abrénge vun ökologesche Kritäre bei den öffentlechen Ausschreibungen, d'Verbesserung vun der Energieeffizienz an öffentleche Gebaier. Domat gëtt dann och d'Virbildfunktioon vum Stat an de Gemengen ënnerstrach.

Elo kéint ee mengen, de Klimapakt wär eng Zort Erzieungsprozedur mat Taschegeld fir d'Gemengen. Well effektiv handelt et sech jo ëm e Belounungssystem, deen d'Subsidien un d'Gemenge weiderverdeelt, déi hir Hausaufgabe fir de Klimapakt maachen. Et kann een driwwer diskutéieren, ob deen Ureiz, deen hei geschafe gëtt, wierklech dozou féiert, dass d'Gemenge méi a besser Initiativen am Sënn vum Klimaschutz huelen, wa se de Klimapakt bis ënnerschrifwen hunn, an ob um Enn déi Ausgab vun insgesamt ronn 80 Milliounen Euro gerechtfertegt ass. Endgültig kann een déi Fro sécher eréischt 2020 beäntweren.

Et bestinn awer eng Rei Usätz, déi kloer fir de Klimapakt schwätzen, soudass mir als LSAP erwaarden, dass mat dësem Gesetz tatsächlech et zu enger neier Dynamik kënn.

Meng éischt Remarque: De Klimaschutz, oder méi einfach gesot d'Froe vum rationalen, spuer-samen Émgang mat den Energiequellen an dem Verbrauch vun Energie ass jo e globaalt Thema, iwwert dat um Weltniveau debattéiert a gestridde gëtt, ouni dass elo fundamental wichteg Resultater erreecht ginn. Vläicht seet de Minister dann och an dësem Kontext e puer Wuert iwwert d'Klimakonferenz zu Rio.

Hei mat deem Gesetz gëtt nom Prinzip verfuert, dee bal zu enger Binsenwahrheit ginn ass:

„Global denken, lokal handeln.“ Et gëtt domadder unerkannt, dass et weltwäit nëmmen zu engem richtege Changeament ka kommen, wann et konkret um Terrain zu engem Ëmdenke kënn, an dass déi, déi um lokale Plang decidéieren, an dësem Prozess eng wichteg Roll spillen.

D'LSAP-Fraktioun ass der Meenung, dass dat eng gutt Approche ass, zemoos soss jo éischer d'Tendenz besteet, den Handlungsspillraum vun de Gemengen ze reduzéieren an ëmmer méi Froen um nationalen Niveau ze decidéieren.

Zweet Remarque: Dëst Gesetz ass den Ausdrock vum Wëlle vum Stat, fir d'Gemengen, déi Efforte maachen a puncto Klimaschutz, ze encadréieren, ze begleede bis zum Joer 2020 an och finanziell ze ënnerstëtzen. Et dréit der Tatsaach Rechnung, dass et zu Lëtzebuerg schonn eng ganz Rei vun Initiative fir de Klimaschutz gëtt, souwuel lokal wéi och national. Mir hu Gesetzter a Reglementer, déi den Ausstouss vun CO₂ erfesetze sollen. Besonnesch am Kader vum Kyoto-Protokoll gëtt virun allem d'Quantitéit vun der CO₂-Emissioun gemooss.

De Klimapakt huet an enger éischer Versioun awer ausschliesslech op enger qualitativer Approche berout, wat vu ville Säite kritiséiert gouf a wat och an den Ae vum Statsrot net kohärent geschéngt huet. Och an der Chamberskommission ware mer der Meenung, dass et misst méiglech sinn, d'Fortschrëtt, déi gemaach ginn, quantitativ ze moossen. De Projet de loi gouf dofir op deem Punkt geännert an et gouf e quantitativ Element mat erageholl.

Mir hunn an der Kommission awer och zur Kenntniss geholl, dass et um Gemengenniveau net méiglech ass, all Donnéeën ze kréien, fir de Schwéierpunkt op eng quantitativ Evaluatioun ze leeën. Besonnesch bei de Privathaushalter geet dat ganz schlecht. Schonn eleng aus Datenschutzzgrënn wier et schwierig, zum Beispill den Energieverbrauch vun all Awunner matzebewäerten, vum bürokrateschen Opwand guer net ze schwätzen.

Déi Léisung, déi elo geholl ginn ass, ass an den Ae vun der LSAP-Fraktioun e sënnavolle Kompromëss. D'Zertifizierung vun engem Projet berout also op konkrete Resultater, déi no feste Kritäre bewäert ginn. Domat kréien d'Gemengen eng besser Aschätzung, wéi se am Verglach mat anere Gemengen dostinn. Si kënnen vun den Erfahrungs an anere Gemenge profitéieren, an d'Verdeelung vun de staatleche Bähëllef kritt och méi eng objektiv Dimensioun.

Meng drëtt Remarque: E wichtegt Uleies vun der LSAP war et, dass d'Gemengen, déi an der Vergaangenheet scho grouss Efforte fir de Klimaschutz gemaach hunn, dëst och sollen unerkannt kréien am Kader vum Klimapakt. An et war eis wichteg, dass déi Struktur complémentaire zu den Initiativen an Objektivier vun de Klimabündnisgemenge sollt sinn, fir dass et do net zu Iwwerschneidunge géif kommen.

Schon 2011 hat déi Organisatioun an hirer Generalversammlung an deem Sënn eng Resolution ugeholl zum Klimapakt mat enger Rei vu Fuerderungen, deenen de Gesetzesprojet, esou wéi en eis elo hei virläit, wäitgehend Rechnung dréit.

Momentan si 36 Gemengen am Klimabündnis. Si hu sech engagéiert, fir d'CO₂-Emissiounen ëm 10% all fënnf Joer ze reduzéieren. Dës Gemenge sinn natierlech schonn eng Rei vun Démarchen ugaangen, sief et beim Bau oder bei der Sanierung vun öffentleche Gebaier respektiv bei der Installatioun vu Fotovoltaik oder aneren erneierbaren Energiequellen. Dëst sinn natierlech positiv Usätz, déi net dierfen ignoriert ginn an déi och am Kader vum Klimapakt opgewäert ginn. Et soll net esou sinn, dass déi Gemengen, déi bis elo nach net vill ënnerholl hunn, am beschten ewechkommen.

De Klimapakt erméiglecht de Gemengen, e genauen État des lieux ze maachen, andeems och déi Efforte vun deene leschte Jore considéiert ginn. Et ass deemno souguer méiglech, dass déi Gemeng, déi eng ganz gutt Zensur weist, direkt eng EEA-Zertifizierung kritt.

Meng véiert Iwwerleung: De Rapporteur huet am Detail iwwert de European Energy Award geschwat. Et geet dobäi ëm e Programm, dee ronn 80 Mesurë begräift. Oder et si Parametere, déi an deem Klimawissel eng Roll spillen. Dëse Programm soll laut Regierung duergoen, fir och alles kritesch ze erfassen an ze ergräifen, alles, wat méiglech ass.

Et ass schonn interessant, a wat fir Beräicher den EEA-Programm eragräift. Am Rapport gi sechs Kategorien opgezéit. Ech zitieren: Landesplanung a Bauwesen, Gemengebauten a Gemengeninstallatiounen, Versuergung an Entsorgung, Mobilitéit, intern Organisatioun, Kommunikatioun a Kooperatioun. Dir mierkt, dass hei praktesch de ganzen Aktivitéitsberäich vun enger Gemeng erfaasst gëtt.

Eng Gemeng, déi de Klimapakt ënnerschreift, muss also Rechenschaft ofleeën iwwert d’Ges-tiou vum der Gemeng. Si gëtt evaluéiert an doropshi subsidiéiert. Well net all Gemeng iwwert déiselwecht Moyaenë verfügt, ass et gutt, dass si e Beroder vun „myenergy“ gestallt kréien, fir dass all Gemengen am selwechte Mooss an no deeneselwechte Qualitéitsstan-darde kënnen um gemeinsamen Effort deelhue-len.

Et ass och gutt, dass déi Gemengen, déi schonn en Energieberoder hunn, dës Aufgaben och weiderhi kënnen selwer géierien. Positiv ass et och, dass d’Gemengen net strikt un hiren eege-nen Territoire gebonne sinn a kënnen punktuell zesummeschaffen do, wou dat Sënn mécht, an dës Projeten dann entspreechend hirem Undeel fir déi eege Bilanz ugerechent kréien.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d’LSAP stëmmt selbstverständlech fir dëst Ge-setz a mir hoffen, dass d’Gemengen dat neit Instrument gutt unhuelen a mir hei am Land e Stéck wäit virukommen, wann et ëm e spuersa-men Ëmgang mat de Ressourcen an ëm de Kampf géint de Klimawandel geet.

Ech soen Iech Merci fir d’Nolauschteren.

► **Plusieurs voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Merci dem Här Scheuer. Als nächste Riedner ass den Här Camille Gira agedroen. Här Gira, Dir hutt d’Wuert.

(Interruption et hilarité)

► **M. Camille Gira** (déi gréng).- Här Pre-sident, Dir Dammen an Dir Hären, Klimaschutz ouni d’Gemengen an d’Stied ass an eisen Aen net méiglech. Well bei konsequentem Klima-schutz geet et nämlech net nëmmen ëm tech-nesch Ännerungen - eng Masuttsheizung duerch eng Holzackschnitzelanlag ze ersetzen oder eng Solaranlag op den Daach ze setzen -, et geet vill méi wäit. Et geet ëm fundamental Verhalensännerungen. Bei der Mobilitéit, beim Wunnen, an der Fräizäit, jo souguer bei den lessgewunnechte musse mer aner Weeër aschloen. An esou Verhalensännerunge ka keng Regierung - keng Regierung! - vun uewen dekréieren, och net an deem klenge Lëtze-buerg!

Dass dat net fonctionnéiert, dat hu mer an deene leschten 20 Joer gesinn. Esou Verha-lensännerunge muss een zesumme mat de Leit plangen, diskutéieren an ëmsätzen. An dat kënnen, mengen ech, am beschten d’Gemen-gen. Éischtens, andeem se mam gudder Beispill virginn.

Ech wollt an deem Kontext awer och dem Här Kaes äntwerten, dass et zwar schéin a gutt ass, wann eng Gemeng op där enger Sait Ma-suttsheizungen ersetzt duerch Holzackschnit-zelanlagen. Wa se awer gläichzäiteg dee gan-zen Norde rebellesch mécht a Petitiounen an aner Aktiounen mécht, fir dann dee schéinen Naturpark Our duerch eng Autobunn ze ver-schämpelieren, da weess ech awer net, ob dat eent nach Sënn mécht, well deen zousätzleche Verkéier, deen duerch esou eng Strooss ugezu gëtt,...

► **Une voix.**- Dir kënnt net dat eent mat deem anere verwiesselen!

► **M. Camille Gira** (déi gréng).- ...dee wäert awer ongeféier honnertmol méi CO₂...

► **Une voix.**- Egal wat!

► **M. Camille Gira** (déi gréng).- ...pro-duzéiere wéi dat, wat an der Schoul zu Tan-del...

(Interruption)

Genau dat do...

► **Une voix.**- ...manner CO₂.

► **M. Camille Gira** (déi gréng).- Här Pre-sident, genau dat do...

► **Une voix.**- Egal wat!!!

(Interruption)

► **M. Camille Gira** (déi gréng).- Genau dat do ass de Problem.

(Interruption)

Klimaschutz ass net nëmmen, an ech hunn dat a menger Aleedung gesot, ass ebe just net nëmmen en technesche Problem,...

► **Une voix.**- Oh, et ass esou aarmséileg!

► **M. Camille Gira** (déi gréng).- ...dass een eng Technik duerch eng aner ersetzt. Et geet un d’Fundamenter vun eise Gewunnechten.

Et geet virun allem ëm d’Mobilitéit. A wann ech gesinn, dass grad zu Lëtzebuerg awer de Gros vun den Emissiounen duerch eis total falsch Mobilitéit ass, wou alles op den Auto ge-sat gëtt, dann ass dat eent schéin a gutt. Mä wann een dann an deem anere Beräich nupficht mécht, dann ass dat anert séier verpufft. Souwäit just dozou.

Ech mengen, d’Gemege kënn Klimaschutz ganz gutt maachen, andeem se d’Leit sensibili-sieren a mobiliséieren, andeem se der Popu-latioun Alternativen opweisen, andeem se mam gudder Beispill virginn, andeem se hir Bierger a Biergerinne mat der Hand huelen, eraus aus der Uelechfal an eran an de Solarzäitalter.

Fir déi gréng ass dat scho kloer zënter dass et de Klimaproblem gëtt. Mir bedauere just, dass d’Lëtzebuenger Regierung 15 Joer no der Ënner-zeechnung vum Kyoto-Protokoll gebraucht huet, fir zur selwechter Erkenntnis ze kommen.

An ech wëll awer op e relativ erstaunleche Phenomeen hiweisen, dass souguer d’EU-Kommis-sioun, déi jo ganz oft virgeworf kritt, dass se schrecklech wäit vun de Leit ewech ass an dass se just Bürokratie produzéiert, onverständlech Bürokratie. Abee, léif Kolleeginnen a Kolleegen, ech weess net, ob Der et matkritt hutt, mä virun enger Rei Joren ass d’EU-Kommissioun och zur Erkenntnis komm, dass hir schéin Ziler, déi se sech setze vun dräimol 20, iwwerhaupt an och net usazweis mat Regierungen ze-summen erreecht wäerte ginn, mä nëmmen zesumme mat de Gemengen.

An duerfir hu se eng ganz flott Aktioun gestart. Déi heescht Covenant of Mayors. Dat si Ge-mengen, dat si Buergermeeschteren, déi sech engagéieren, fir an hirer Gemeng derfir ze suer-gen, dass hir Gemeng méi wäit geet wéi déi dräimol 20, wou d’EU-Kommissioun sech enga-géiert huet.

Leider ass bis elo nëmmen eng Lëtzebuenger Gemeng bei deem Covenant of Mayors derbäi, an dat ass meng. Ech hoffen, dass am Kontext vun deem Klimapakt och nach déi eng oder aner Gemeng sech zu deem Schrëtt do wäert iwwerzeege loossen.

Wann also d’Lëtzebuenger Regierung ze laang gebraucht huet, fir dee wichtegen Aeteur Ge-mengen a Stied ze gesinn, esou ass et awer sécherlech net ze spët, fir et gutt ze maachen. Ech wëll och hei net verheemlechen, dass déi gréng et anescht gemaach hätten, besonnesch an e puer Punkten, déi ech hei wäert opzielen.

Mir sinn net frou, dass d’Regierung sech, an domat d’Gemege mat, total ofhängeg mécht vun enger privater Schwäizer Firma, déi den EEA-System géieriert. Mir bleiwen och der Mee-nung, dass trotz Iwwerschaffe vun deem Moossnamekatalog en awer nach ee gutt Stéck vun der Lëtzebuenger Realitéit ewech ass. Wann een deen am Detail kuckt, mierkt een awer, dass dat do éischter e Moossnamekatalog ass fir mëttelgrouss däitsch sengen, déi en eegenen Transportservice hunn, déi en eegent Stadwierk hunn an esou weider an esou fort.

Bon, mir kréien dann zwar gesot, dass bei deene ville klenge Lëtzebuenger Gemengen, déi mer hunn, dass dat dann net zielt. Mä firwat maachen ech dann e Moossnamekatalog, wou ech herno feststellen, dass en Drëttel vun de Punkte fir - ech soen elo emol - 90% vun de Lëtzebuenger Gemengen net a Fro kënnt? Do hu mer e bësse Schwieeregketen, dat nozewoll-zéien.

Mir hätten als Gréng éischter op bestehend Lëtzebuenger Strukturen an Erfahrungen opge-baut. D’Klimabündnis Lëtzebuerg ass schonn e puermol hei erwänt ginn. Déi hunn an Zwëschenzäit bal 20 Joer Erfahrung. Do hätt een, mengen ech, mat deene Leit zesumme kënnen en ugepasstene Lëtzebuenger Mooss-namekatalog zesummen opsetzen, dee wierklech de Realitéite vu Lëtzebuerg entsprach hätt an dann och besser vläicht dobaussen ugeholl a verstane gi wier.

Déi zweet Kritik geet e bëssen an déiselwecht Richtung. Et ass jo elo schlussendlech an engem zweete Volet eng quantitativ Evaluatioun era-komm. Mir bleiwen awer der Meenung, dass déi Evaluatioun arbiträr ass. Wann ech zu engem gudden Deel d’Gemegegebaier huelen, dann ass dat schéin a gutt. Wann ech Iech awer soen, dass souguer an enger Landgemeng wéi meng, wou net esou vill Industrie ass, de Gesamtenergieverbrauch vun der Gemeng mat allem Drun an Dran nëmmen 3% ausmécht vum Gesamtenergieverbrauch, dann ass dat relativ irrelevant, wat an deene Gemeenge-gebaier geschitt.

An duerfir fanne mer et e bësse komesch, dass dat esou eng Wichtegkeet elo kritt bei der quantitativer Evaluatioun. Och do gëtt et, léif Kolleeginnen a Kolleegen, en Instrument, wat seng Prouwe bestan huet. En Instrument, wat vum Klimabündnis international entwéckelt ginn ass. Dat heescht ECORegion. A wann e puer honnert däitsch, éisträiches, Schwäizer an norditalienesch Gemengen domadder eens ginn, dann, mengen ech, hätt et och misse méiglech sinn, dass mer dat zu Lëtzebuerg hätte kënnen applizéieren.

Iwwregens huet d’Klimabündnis a véier Ge-mengen, dorënner och meng eegen, en Test gemaach, fir dat Instrument ze präiwen. An ech ka wierklech um Beispill vu menger Gemeng

soen, dass een iwwert déi Joren an de Resul-tater vun deene Grafiken, déi Der gesinn hutt, wierklech gesinn huet, wat da vu Mesuren an där Gemeng geholl si ginn. Deen eenzege Pro-blem, dee mer haten, léif Kolleeginnen a Kol-leegen, dat waren déi national Daten! Déi hätte missen erofdéclinéiert ginn op den Niveau vun där einzelner Gemeng.

An do wëll ech awer drop hiweisen, dass dat dann eng komesch Logik ass, fir ze soen, well mer do e puer Onsécherheeten hunn, kënnen mer dat Instrument net huelen, well et juris-tesch eventuell d’Strooss net hält. Mir hätten et da besser fonnt, wa mer eis endlech - endlech, muss ech soen - déi néideg Instrumenter ginn hätten, fir iwwerhaupt am Klimaschutz déi néi-deg Ënnerlagen, déi néideg Statistiken an esou weider ze hunn.

Ëmmer erëm, wa mer iwwer Klimaschutz zu Lëtzebuerg schwätzen, an dat huet och de Pro-fesser Ewringmann am Kontext vum Klima-partenariat ëmmer erëm opgeworf, gëtt festge-stallt, dass mer eng ganz dënn Datelag zu Lët-zebuerg hunn. Hei wier de Moment gewiescht, wou ee béides hätt kënnen kombinéieren. Mir hätten eis sollen druginn, fir endlech um natio-nale Plang wierklech déi néideg Daten iwwer Mobilitéit, iwwer Energieverbrauch ze hunn. An da wier et guer net problematesch gewiescht, déi erofzedéclinéieren op de kommunalen Ni-veau. An dann hätte mer, mengen ech, wuel esou e gerecht a verlässlecht Instrument gehat wéi dat, wat elo hei agesat ginn ass. Duerfir ass et schued, dass dat net gemaach gëtt.

Ech, dat ass déi drëtt Kritik, sinn net ganz iwwerzeegt - wéi de Rapporteur, deem ech och bei dëser Geleeënheet wëll Merci soe fir déi Aarbecht, déi en hei gemaach huet -, ech sinn net ganz esou iwwerzeegt, dass déi Virreider-gemengen net awer schlecht ewechkomme bei där ganzer Geschicht.

Déi „early actions“ ginn net berücksichtegt, an ech weess net, wann eng Gemeng do ass, déi wierklech immens performant Gebaier gebaut huet an och d’Gestioun extrem gutt mécht, dann hu se vläicht haut fënnemol manner ver-braucht wéi eng classesch Sportshal, déi an-zwousch anescht steet, da weess ech net, wéi déi Gemeng et nach soll fäerdegrëngen, fir déi zéng oder 15% erofzedrécken. Ech fäerten, dass mer do nach Diskussiounen kréien, well do gewëssen Ongerechtegkeete sinn.

An et ass e bëssen... Ech profitéiere vun der Ge-leeënheet, fir dat ze soen. Deemnächst gëtt jo iwwer nei Aspeisetariffer fir déi erneierbar Ener-gië geschwat. Ech fannen et immens on-gerecht, dass d’Pionéier vun der Biogastechno-logie bestrooft ginn, well si déi waren, déi sech heiansdo eng bluddeg Nues siche gaange sinn, dass si manner kréie fir d’Kilowattstonnen. Nor-malerweise belount een d’Pionéier an net déi Leit, déi an e fäerdegt Bett klammen.

Souwuel beim Biogas wéi hei beim Klimapakt maache mer dat. Ech hoffen, dass mer hei net gradesou vill Diskussiounen kréie wéi beim Bio-gas. An ech géif wierklech en Appell maachen un den delegéierten Ëmweltminister, fir end-lech do fir Gerechtegkeet ze suergen an deene Leit, déi ganz vill Energie, deelweis géint Re-gierungsmemberen a Verwaltungen, hu missen un den Dag leeën, fir dass d’Biogastechnologie zu Lëtzebuerg iwwerhaupt Fouss gefaasst huet, dass een endlech déi Ongerechtegkeet wéilt aus der Welt schafen.

Véierte Punkt, mengen ech, huet den Eugène Berger och scho gesot. Wann een elo déi aacht, néng Joer do zesummerechent, da kënnt na-tierlech eng relativ stattlech Zomm vun - ech mengen - ronn 80 Milliounen zesummen. Wann een dat awer duerch all déi Joren opdeelt an duerch déi 106 Gemengen, da gëtt een do och nach net fett.

Ech hunn dat emol ausgerechent. Wa meng Gemeng wierklech géif alles erfëllen an och vum éischte Moment un, da wieren dat 80.000 Euro d’Joer. Dat ass besser wéi e Fouss hanne-bäi. Mä wa mer wierklech elo ufänken, an eng substanziell Sanéierung vun eegene Gebaier ze goen, wa mer wierklech wëlle gréisser Cam-pagnë maachen, wa mer wëlle flächendeckend Nahwärmenetzer an eis Gemege leeën, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, da lafe mer awer mat 80.000 Euro och nach net wäit. Soudass ech mech froen... Och wann ech ver-gläiche mam Pacte Logement, do ass dann awer nach iergendwou..., d’Balance hu mer do nach net erreecht.

A fënneftens - dat ass vläicht éischter eng Fro wéi eng Kritik un den delegéierten Ëmwelt-minister -, ob en dann awer zumindest och drun denkt, dass déi Subsiden, déi d’Gemege scho konnte kréien iwwert de Fonds pour l’en-vironnement, dass déi dann awer och iwwer-kuckt ginn, iwwerschafft ginn an deem-entspreechend ausgerichtet ginn, dass se dann awer och voll an d’Prioritéite vum Klimapakt eramaachen. An do och nach en Appell, dass och do vläicht awer déi ganz Ofwécklung vun

de Projeten an de Subside vläicht ganz e bësse méi onbürokratesch kann iwwert d’Bühn goen.

Ech weess net, ob bei all klengt Nahwärmenetz e Comité interministériel muss do sinn, deen dann elo wierklech kuckt, ob net eng Gemeng fënnef Euro ze vill vläicht vu Subsid astécht. Ech fannen dat och heiansdo a kenger Relatioun méi, wéi dat do leeft.

Ech wollt och hei zu dësem Punkt ganz kloer soen, dass déi gréng de Projet net gestëmmt hätten, wann d’Regierung net dem Drock vum Klimabündnis, dem Syvicol, dem Mouvement écologique, awer och, mengen ech, eiser Aar-becht an der Nohaltegkeetskommissioun no-ginn hätt.

Haauptsächlech zwee Punkte wiere fir eis net ak-zeptabel gewiescht. Dat ass éischtens déi Ge-schicht, dass guer keng quantitativ Ziler dra gewiescht sinn. Ech wëll et nach eng kéier soen...

(Interruption)

Jo, quantitativ Ziler, mengen ech. Jo, okay.

...keng quantitativ Ziler dra gewiescht wieren. Ech hunn et gesot, mir sinn net ganz zefridde mat deem, wat elo do als Miessinstrument ge-holl gëtt, fir déi quantitativ Ziler ze erreechen. Mä de Prinzip ass awer emol arrétéiert ginn. Ech mengen, dat ass, och wann déi 80 Milliounen an eisen Aen ze niddreg sinn, esou wier et awer komesch gewiescht, wann een elo guer keng ganz konkret Fuerderungen a Resul-tater hätt kënnen weisen.

An deen zweete Punkt, dee fir eis och net ak-zeptabel gewiescht wier, wann d’Gemege for-céiert gi wieren, nëmme mat externe Beroder vun „myenergy“ ze schaffen.

Een, dee sech e bësse mat Energieberodung beschäftegt huet, deen och e bëssen Erfahrung huet, déi ech mir emol kann zouschreiwen, well de Réidener Kanton Pionéier war an nach ëmmer ass an deem ganze Beräich - mir hu 15 Joer Erfahrung mat Energieberodung um regio-nale Plang -: Klimabeoptragten a -beroder mussen an der Gemeng oder an der Regioun sätzen. Si mussen en Netz opbaue mat deenen anere Servicer a si mussen horizontal Kom-petenz kréien. An een, dee mengt, et géif duergoen, en Energieberoder vun „myenergy“ eemol d’Woch an eng Gemeng ze para-chutéieren an domat an enger Gemeng eng Dynamik ze entwéckelen, deen iert sech.

Iwwregens, mengen ech, gëtt et och Zäit, dass mer generell de System vun der Energie-berodung vun „myenergy“ iwwer Land, deen éischter jo fir d’Haushalter geduecht ass, ana-lysiéieren. Mir hunn eng Question parlemen-taire gestallt iwwert déi eenzel Zuele vu Be-rodungen, déi dann an deenen eenzelne Büroe gemaach si ginn. Eng Rei Zuelen, déi ech héie-ren hunn, wann déi stëmmen, da muss een dat do eng kéier op de Leescht huelen a kucken, ob dat do mëttelfristeg d’Léisung ass. Ech mengen, do ass den Opwand awer e bësse grouss zum Resultat.

Ofschléissend, léif Kolleeginnen a Kolleegen, huet de Klimapakt an eisen Ae schonn eng Rei Schéinheitsfeeler. Mä d’Démarche, muss ech awer soen, ass awer genau déi, déi eise Vir-stellungen entsprécht. Ech wëll och net, fir do vläicht dem Eugène Berger ze äntwerten, mir sinn och der Meenung, dass domat elo net d’ganz Klimaschutzpolitik zu Lëtzebuerg geléist ass. Par contre all déi Defiziter, déi mir als Gréng och schonn x-mol hei opgeluecht hunn, déi bleiwen nach wie vor.

Nach eng kéier, déi ganz Problematik vun net kloere Prioritéiten an der Mobilitéit an esou weider an esou fort, nach ëmmer keng ökolo-gesch Besteuerung an deem Land hei an esou weider an esou fort. Mä nach wie vor bleiwe mir der Meenung, dass ouni d’Gemege Klima-schutz net méiglech ass. A well dat do awer eng Demande och ass an eng Virgehensweis, déi mir schonn zënter Jore froen, déi mer awer och an deene Gemengen, wou mer an der Ma-joritéit sinn, applizéieren, wäerte mer dëse Pro-jet stëmmen. Verbessere kann een e jo nach ëmmer.

Ech soen Iech Merci.

► **Une voix.**- Très bien!

► **M. le Président.**- Merci dem Här Gira. Als leschte Riedner ass den Här Gibéryen agedroen. Här Gibéryen, Dir hutt d’Wuert.

► **M. Gast Gibéryen** (ADR).- Merci, Här Pre-sident. Léif Kolleeginnen a Kolleegen, fir d’éischt wëll ech dem Kolleg Marcel Oberweis och Merci soe fir säi schrëftleche Rapport, deen e mëndlech gemaach huet. Ech mengen, dee Rapport, an et ass schonn hei gesot ginn, ass

exzellent strukturiert. An esou wéi dee schréftleche gutt strukturiert ass, esou war och virdu de méndleche Rapport hei gutt strukturiert. Ech mengen, et war verständlech fir jiddwereen, an dat erméiglecht eis och, datt mer net jiddwereen nach eng Kéier datselwecht mussen hei nohuelen iwwert dëse Projet de loi, deen am Fong e Klimapakt tëscht de Gemengen an dem Stat ass, am Sënn vun der Lutte géint de Klimawissel.

Ech mengen, mir hunn hei Gemengen am Land, 36, déi am Fong eng Virreiderroll gespillt hunn op kommunalem Plang. De Stat huet sécherlech um Niveau vun dem Stat an deene leschte Joren och eng Rei vu Moosnamen an Effort gemaach. Mä, wéi de Kolleg Gira et virdu gesot huet, kann een dee Problem hei nëmme léisen, wann de Stat an d'Gemengen zesummeschaffen. Ouni Gemenge kann een de Problem net léisen. An ech géif soen, niewent dem Stat an de Gemengen ass och jiddwer eenzelne Privaten hei gefuerdert fir säi Bäitrag ze leeschten, fir eben dem Klimawissel ze begeinen.

Et si 36 Gemengen, déi hei eng Virreiderroll gespillt hunn an déi sech doranner engagéiert hunn, fir all fënnf Joer 10% Reduktioun ze erreechen. Et kann ee soen: Wann d'Gemengen do eng Virreiderroll gespillt hunn, ginn déi elo net benodelegt vis-à-vis vun deem, wat mer haut stëmmen?

Mir haten déiselwecht Diskussiounen am Kader vum Pacte Logement. Och do hu mer deemools diskutéiert driwwer, datt mer eng Rei vu Gemengen hunn, déi am Fong schonn e relativ massive Wunnensbau gemaach haten, ier de Pacte Logement komm ass. An herno hu mer du gesot, ma elo ginn am Fong déi, déi hir Aarbecht net gemaach hunn, déi ginn am Fong elo privilegiéiert, wa se subventionéiert ginn, wa se elo eppes maachen.

An duerfir ass do am Pacte Logement eng Retroaktivitéit mat agebaut ginn, wou déi Gemengen dann dunnt, déi am Fong schonn am Virfeld hiren Effort gemaach haten, och mat honoréiert gi sinn.

(Interruption)

Gelif?

► **Une voix.** - An do war et net esou.

► **M. Gast Gibéryen (ADR).** - Jo. An duerfir, mengen ech, muss een hei awer elo oppassen, datt net hei an dësem Kader déi Gemengen, déi also do schonn, virun allem déi 36 Klimabündnisgemengen, déi sech engagéiert hunn an da jo och doropshin, opgrond vun hirem Engagement, och hu missen dat noweisbar realiséieren, hir Aktivitéiten an der Gemeng, datt déi net därfe benodelegt ginn. Hei, mengen ech, gi mer elo iwwert dëse Wee tëscht dem Stat an de Gemengen, kläre mer Verschiddenes, souwuel wat den technesche wéi wat de finanzielle Kader ubelaangt.

D'Gemenge spillen eng Virbildroll niewent dem Stat, wéi ech gesot hunn, wat d'Reduzierung vum Energieverbrauch ubelaangt. Den EEA-Katalog huet 80 Mesuren, op déi ech net brauch anzegoen; ech mengen, de Rapporteur huet dat am Detail gemaach. Mä wichteg ass, datt mer hei eben déi Équipe, déi Klimaéquipe, en Team zesummesetzen, wou och kloer ass, datt e sech souwuel aus Experten, wéi Leit vum kommunale Secteur, wéi vum Privatsektor sech zesummesetzt, wou eng Gemeng dat eleng mécht oder um interkommunalen Niveau een dat ka maachen.

Wou da soll eng Analys gemaach ginn iwwert d'Stärkten an d'Schwächen, déi een op deem engen oder anere kommunale Plang virfënt a fir da Propositionen ze maachen, fir Verbesserungsvirschléi ze maachen, fir eben dat Zil, wat mer eis hei gemeinsam setzen, an de Joren 2013 bis 2020, en Zil vu minus 20% vun den Emissionen ze reduzéieren. Dat soll fräiwëlleg geschéien. Et ass keng Gemeng, déi forcéiert gëtt.

Mir hunn dat och beim Pacte Logement gesinn. D'Gemengen hate relativ séier spatz, datt se e Virdeel hätten, fir beim Pacte Logement matzemaachen. A vill Gemengen hunn dat souguer als eng gutt finanziell Einnahmequell konnten herno praktizéieren, ouni enorm grouss Efforten ze maachen, fir et emol eng Kéier esou ze soen.

An duerfir, mengen ech, wäerten och hei meng Befierchtunge kleng sinn, datt d'Gemengen net matmaachen. Ech sinn iwwerzeegt, datt d'Gemengen och hei wäerten alleguer matmaachen, well, ech mengen, och um kommunale Plang ass haut jiddweree sech bewusst, partiwwergräifend, datt et eng gemeinsam Missioun vun

de Kommunalpolitiker, vun de Gemengen ass, fir an dësem Kampf vum Klimawissel e Maximum matzemaachen.

Dee Virdeel, dee mer heidercher kréien, datt ass, wa mer virdu de Klimabündnisgemengen haten, 36, déi ware méi oder wéiniger fräiwëlleg. Individuell hu se, déi eng méi, déi aner manner gemaach. Mä wa mer dat heiten Instrument wierklech richtig asetzen, an dat schéngt mer da wichteg, da kréie mer e flächendeckend Instrument.

Op där enger Säit hu mer de Stat, dee fir déi staatlech Gebaier zoustänneg ass. De Stat eleng huet 1.500 Gebaier mat enger Gesamtfläch vun 3,5 Milliounen Meter carré. D'Zil vum Stat ass jo, fir all Joer 3% dovunner energetesch ze sanéieren. Wann also de Stat seng Fonctioun op deem Niveau spillt an d'Gemenge spillen um flächendeckenden, um kommunalen Niveau, esou kréie mer da wierklech iwwert d'ganz Land, kënnen mer, mengen ech, eng gutt strukturiert Politik an dësem Domän maachen, wat ons dann herno wäert positiv als Land och unerkannt kënnen ginn.

Et ass awer och hei an der Vergaangenheet dacks gesot ginn, datt mer an deem dote Bereich och kënnen Aarbechtsplaz schaffen. Mir hu gëschter hei e Gesetz gestëmmt, wou mer eng Rei vu Moosnamen bei der ADEM verlängeren ëm ee weidert Joer, wou mer am Fong an de Chômage, géif ech soen, investéiert hunn. Dat heiten ass am Fong e Gesetz, géif ech soen, wou mer an d'Aarbecht investéieren.

Well d'Chambre des Métiers, déi schwätzt vun - wa mer dat heite richtig géifen ëmsetzen - 2.000 zousätzlechen Aarbechtsplazen, déi këinten an der Green economy hei zu Lëtzebuerg geschaf ginn. An ech mengen, och dat ass wichteg. An et ass och dat, wat mir als Partei, als ADR ëmmer gesot hunn, datt mer der Meinung sinn, datt mer all déi Instrumenter, déi Moyenen, déi mer hunn, datt mer déi a priori sollten um nationale Plang asetzen. An duerfir begrësse mer och dëse Richtungsstouss, wat dëst Gesetz virgesäit.

De Käschtepunkt mat 76,2 Milliounen, déi iwwer aacht Joer sollen investéiert ginn, dat héiert sech vläicht am éischten Ablack staark un, mä dat si knapps zéng Milliounen d'Joer, wou hei ënnerstëtzt ginn. Mä, wéi gesot, datt sinn zéng Milliounen, déi de Stat jo net als eng reng Dépense ka betruechten. Ech mengen, op där anerer Säit maache mer Ekonomien domat, déi souwuel dem Stat wéi de Gemengen zegutt kommen. A wann eis Wirtschaft, eis Handwerksbetrieber doduerch Aarbecht kréien, brauche mer manner Chômage ze bezuelen. An déi Leit bezuale Sécurité sociale, si bezuale Steuern. D'Geld rullt. An duerfir, mengen ech, ass dat schonn eng gutt Investitioun, déi mer hei maachen. An zéng Milliounen d'Joer ass sécherlech näischt ze vill.

Ech wollt nach zum Schluss, Här President, d'Iddi vun eisen DP-Kollegen opgräife vun der Klimabank, wou mer der Meinung sinn, ouni datt ee sech elo kann direkt doriwwer definitiv ausschwätzen, datt et awer derwäert ass fir doriwwer ze diskutéieren. An ech géif proposéieren, datt dann och d'Kollege vun der DP dat eng Kéier an der Kommissioun géifen nach virbréngen, fir eben...

► **M. Eugène Berger (DP).** - Här Gibéryen, mir hunn eng Motioun hei, déi d'Regierung ugeholl huet, a mir missten...

► **M. Gast Gibéryen (ADR).** - Voilà!

► **M. Eugène Berger (DP).** - ...a mir missten effektiv...

► **M. Gast Gibéryen (ADR).** - Dann ass jo schonn alles gemaach. Ech mengen, et sollt een déi Diskussioun awer féieren. Wéi een et am Detail mécht, ass ze kucken. Mä ech ka mer och virstellen, datt een net nëmme Prête gëtt, mä datt ee virun allem eng Zënssubventioun, wéi mer se beim Logement hunn, och bei Prête kéint maachen, fir de Leit, déi an déi Richtung investéieren, eben och iwwert de Wee vun de Präten entgéintzekommen. Wéi gesot, et sollt een doriwwer diskutéieren, datt een engersäits Subsidien huet, mä et kann een och déi Subsidien a Form vun Zënssubventiounen maachen.

Dat gesot, Här President, well ech lech soen, datt mir als Partei selbstverständlech dësem Projet wäerten zoustëmmen.

► **M. le Président.** - Merci dem Här Gibéryen. An elo kritt d'Wuert den Här delegierten Nohaltegekeetsminister Marco Schank.

► **M. Marco Schank, Ministre délégué au Développement durable et aux Infrastructures.** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, fir d'éischt emol wollt ech dem Rapporteur, dem Marcel Oberweis, Merci soe fir säi gewinnt präzise Rapport. Hien huet eng effikass Aarbecht ofgeliehwert. Hien huet och nach séier misse maachen, aus deene Grënn, déi d'Memberen aus der Kommissioun kennen. Ech hu mer soe

gelooss, et wär deen honnertste Rapport an dëser Chamber, deen hie gemaach huet.

► **Plusieurs voix.** - Oooohhh! Aaahhhh!

► **M. Marco Schank, Ministre délégué au Développement durable et aux Infrastructures.** - Merci och dem Statsrot, dee ganz séier geschafft huet an dësem Zesammenhang. An enger Woch hate mer den Avis complémentaire. A virun allem Merci der Chamberkommissioun, déi ganz konstruktiv, wéi mer dat gewinnt si vun där Kommissioun, geschafft huet, fir datt mer konnten zu deem Resultat kommen, wat awer insgesamt de Mëtteg hei begréisst ginn ass an, wann ech richtig gesinn, wou keng Fraktioun dergéint wäert stëmmen.

Fir d'éischt emol e Saz zu Rio, well ech gefrot gi sinn. Just ee Saz, well et ass, mengen ech, net derwäert, fir ganz laang iwwer Rio+20 ze schwätzen. Ech hunn dat gesot, och öffentlech gesot, datt d'Resultat enttäuschend ass. A wann een dann heem fiert, huet een d'Impressioun, majo dann - no deem bekannte Motto, deen och dem Klimabündnis zu Gronn läit: „global denken, lokal handeln“ -, da musse mir probéieren, wat mir doheem gewässeremoosse kënnen maachen. An dëse Projet, dee mer haut de Mëtteg hei wëlle stëmmen, geet genau an déi dote Richtung.

Ech wëll och soen - et ass virdu gesot ginn, mengen ech, vum Verrieder vun der DP-Fraktioun, d'Regierung hätt keng kohärent Strategie. Ech mengen, datt dat net esou ass. Ech wollt och e puer Sätz soen dozou, well am Regierungsprogramm 2009 eng ganz Partie Saachen zréckbehale gi sinn, déi mer eng no där anerer amgaang sinn ëmsetzen. Et geet u mat dem zweeten Aktionsplang. Deen ass esou gutt wéi fäerdeg, dee wäerte mer no der Sommervakanz presentéieren. D'Klimapartnariat, wou d'Zivilgesellschaft mat agebonne war, gehollef huet dorunner schaffen. An ech mengen, datt do eng ganz konstruktiv Aarbecht gemaach ginn ass.

Dann, wann ech kucken, en zweete Punkt, d'Erweiterung vun der Informatioun, d'Berodung vun de Biergerinnen a Bierger am Bereich erneierbar Energien, effizienten Asaz vun Energie. „myenergy“ huet eppes opweises, mat lokale Partner, mat Gemengen - 72 Gemengen insgesamt, déi do matgemaach hunn -, mat enge 27 Berodungsbüroen.

Wann ech kucken, datt mer déi sougenannt Wärmeschutzverordnung verschäerft hunn en vue vun 2017, Passivhausstandard, elo mat engem ab 1. Juli, viru Kuerzem ee B am Wärmeschutz, pardon, C am Wärmeschutz an ee B an der Gesamtenergiebilanz. Dann d'Verschäerfung vun den Energiestandarden, beim subventionéierte Wunnensbau si mer nach eng Klass méi wäit gaangen. Do ass et an Zukunft esou, datt een Neibau muss ee B am Wärmeschutz an een A an der Gesamtenergiebilanz opweisen a wéinstens op eng Klass D muss sanéiert ginn, wann al Haiser, soe mer aus de 50er Joren, aus de 60er Joren, Appartements-haiser, wou et jo net ëmmer einfach ass, fir déi dann opzemetzen.

D'Subventionsregimé fir déi privat Stéit wäert ech probéieren nach - dat wäert, mengen ech, och geléngen an deem leschte Regierungsrot dëse Mount, dat wäert de 27. Juli sinn, wäerte mer do unhuelen. Mir sinn nach amgaang mam Secteur ze schwätzen. D'Zivilgesellschaft huet eis eng Partie Iddien eraginn, déi mer och zu engem Deel wäerte profitéieren.

Just zwou, dräi Donnéeën dozou, datt ech dat scho virop soen: Fir d'Sanéierung vum Albau, do gëtt wierklech e ganz staarken Akzent drop geluecht. An do wëlle mer eng nei Form vu Bonus aféieren. Wann ee säin Haus op eng Klass C, B, A sanéiert an zousätzlech eng Verbesserung vu mindestens zwou Energieklassen erreicht, kënnen mer zousätzlech Sue ginn, wëlle mer zousätzlech Sue ginn.

Des Weidere ginn an Zukunft verstärkt d'Wärmepumpen an Holzheizung gefördert, wat och gutt ass fir eis Kyoto-Bilanz. Da wäerte mer och weiderhi Fotovoltaikanlage fördern, während dat zum Beispill fir d'Brennwärtekesselen an Zukunft net wäert gellen.

Am Bereich vun der Elektromobilitéit hu mer, fir datt komplett ze maachen, jo viru Kuerzem zesumme mat mengem Kolleg Ekonomien-/Energeminister duergeluecht, wat mer wëlle hunn, mat 850 Rechargestationen iwwert d'ganz Land bis 2020, mat viraussichtlech 40.000 Elektroautoen. An och...

(Interruption)

Dach, dach! An och de Subsid verlängere mer ab 1.1.2013. An Dir wësst, datt et dorunner gebonnen ass, datt d'Leit erneierbar Energien zumindest doheem hunn.

Da wëll ech soen, datt och ee Bestanddeel vum deem neien 79er Gesetz am Wunnensbau den Éco-prêt à taux zéro wäert sinn. Vergläichbar mat de Klimabanke wäert ech herno eppes do-

zou soen, wa mer iwwert de Logement debattéieren.

Dann hu mer e Projet de loi, wou mer den Avis vum Statsrot och virleien hunn, iwwert den accélérierte fiskalen Amortissement fir d'Propriétaires, wou energetesch sanéiert gëtt fir Mietwunnengen. An da virun allem awer och d'Zertifizierung vum nohaltege Bauen, déi sougenannten „sustainable building certification“, wou net nëmmen d'Energieeffizienz eng Roll spillt, mä eben och ëmweltschonend Baumaterialien, wou och Ressourcenschonung eng Roll spillt an an. Dat alles ass am Hierscht prett. Wéi gesot, do ass elo all déi Zäit intensiv dru geschafft ginn.

An dann eben och de Klimapakt. Fir mech respektiv fir d'Regierung ass dat eng Aart Pièce maîtresse och fir d'Aarbecht am Bereich vum Klimaschutz a vun nohalteger Energiepolitik. An et ass e puermol de Mëtteg hei gesot ginn: Ouni d'Gemenge geet dat net. Dat ass esou kloer wéi Bouleltenzopp.

D'Klimabündnis huet et virgemaach. An et muss ee jo soen, d'Klimabündnis ass fir mech, an ech mengen, fir déi meescht oder fir net ze soen alleguerten d'Leit heibannen eng Success Story. Dat muss ee jo esou gesinn. Ouni Klimabündnis, mengen ech, wier d'Visibilitéit vum Klimaschutz zu Lëtzebuerg eng wesentlech méi kleng. Duerfir ass dat gutt, datt mer genau elo dee Wee sichen a fannen. An datt d'Gemengen, wéi den Ali Kaes jo och positiv fir seng Gemeng dat gesot huet, an all déi aner Klimabündnisgemengen, déi vill geschafft hunn, an och iwwert d'Klimabündnisgemengen eraus d'Gemengen eng Partie Saache gemaach hunn.

Ech weess et jo, a mäi Virgänger weess et och, well mer jo fir déi Hardware-Projeten och vill Suen aus dem Ëmweltschutzfond geholl hunn, fir eben dat ze finanzéieren. An dat soll och eng Äntwert sinn op déi Kritik vu virdu, wou gesot ginn ass: Dat sinn nëmmen - „nëmmen“, tëscht Guillemeten - 70 Milliounen. Et muss een awer soen, datt, och wann d'Gemengen elo verstärkt aktiv ginn, och nach vill Suen aus dem Ëmweltschutzfond wäerte komme fir d'Hardware vun de Projeten ze maachen, fir zum Beispill Holzackschnitzelanlagen a wat alles oder fir erneierbar Energien insgesamt.

Da wollt ech nach just vläicht zwee, dräi Aspekter am Kontext vun dem Klimapakt soen. Dat meescht ass gesot, och iwwert de Rapport vum Marcel Oberweis eraus.

Ech wëll awer nach eng Kéier betounen, datt dee Programm respektiv déi Plattform, deen EEA, European Energy Award, eng bewährte Plattform ass. Et ass net wéi wa mer elo eppes do géifen huelen. An ech fannen iwwerhaapt net, datt dat theoretesch ass, wat an der Vergaangenheet do gemaach ginn ass, an och dat, wat de Moosnamekatalog ausmécht. Ganz am Géigendeel! Dat ass eng Plattform, déi sech iwwer 20 Joer bewährt huet a villen europäesche Länner, ob dat Däitschland, Frankräich, Schwäiz, Éisträich, Italien an esou weider ass.

An ech muss awer soen, datt mer och schonn elo vill Effort gemaach hunn an nach amgaange sinn, och de Moosnamekatalog unzepassen. Mir hunn nach viru Kuerzem aus der Zivilgesellschaft eng Partie Propose kritt. Vum Klimabündnis hate mer der kritt, déi mer och do verschaffe wäerten a wou mer e groussen Deel sécher wäerten unhuelen. Ech hu mer dat ugekuckt mat menge Leit. Voilà! Do därfe ee roueg gespaant sinn.

Da wollt ech soen, datt mer och déi Form vum Klimapakt erausgesicht hunn, fir einfach d'Zivilgesellschaft kënnen anzubannen, d'ONGe kënnen anzubannen. A virun allem, datt mer duerch dee Klimateam, déi Klimaéquipe - dat ass och schonn de Mëtteg gesot ginn -, datt mer do ganz no bei de Leit an de Gemenge sinn.

An et ass net esou, wéi ech eng Kritik héieren hunn, datt mer dann déi Suen hätte sollen huele fir nach méi Sensibiliséierung. Ma hei gëtt verstärkt Sensibiliséierung vun de Leit gemaach, vun de Stéit souguer, well mer déi quantifizierbar Ziler erageholl hunn. An ech mengen awer, datt dat ee vun deene positivsten Aspekter ass vum Klimapakt, datt een no bei de Leit ass, mat Hëllef vun där Klimaéquipe, wou jo och Biergerinnen a Bierger dra sinn, wou Experten dra sinn a Form eventuell vum Heizungsinstallateur oder vum Elektriker aus der Gemeng an an. Dat heescht, do, mengen ech, si mer ganz no um Terrain.

Déi Mëschung vu qualitativen a quantitativen Ziler, mengen ech, ass eng ganz sënnavoll. An ech denken, datt dee Modell eben och doraus erausgewuess ass vis-à-vis vun deene Kritiken, déi koumen. Duerfir sinn ech eigentlech ganz frou, datt mer awer ee Wee fonnt hunn, wou mer där Meinung sinn, wou och déi Ziler, déi quantifizierbar sinn, awer relativ einfach nozevollzéie sinn. Dat, mengen ech, ass och wicht-

teg, fir datt mer do zumindest net ze vill Theorie hunn.

Da wollt ech soen, eng Kritik, déi och komm ass, dat ass, datt gemengt ginn ass, datt déi Gemengen aus dem Klimabündnis an anerer, déi virdru scho vill gelescht hunn, géife schlecht ewechkommen. Ech mengen, datt dat iwwerhaapt net esou ass. Ech mengen, datt och um Niveau vun der Plattform, um Niveau vum Moosnamekatalog eng Belounung vun de sougenannten „early actions“ deene Gemengen awer zegutt kënn, déi scho vill fir de Klimaschutz an der Vergaangenheet gemaach hunn. An déi Gemenge kënnen jo och méi séier d’Zertifikatioun errechen an doduerch komme se éischer an de Genoss vum Bonus. Och dat hëlleft hinnen.

An da kënnst derbäi: Och déi Gemengen hu jo schonn an der Vergaangenheet méi Sue kritt aus dem Ëmweltschutzfong wéi anerer, hunn dovunner profitéiert. A wéi gesot, och fir direkt dorop ze reagéieren: Jo, mir wëllen och, am Hierscht hu mer eis virgeholl, fir den Ëmweltschutzfong méi no ze kucken, wéi mer déi Aiden an Zukunft wäerten achséieren, och en vue vun deem, wat mer gären hätten, datt d’Gemengen um Niveau vum Klimapakt solle leeschten. Ech mengen, dat ass eng logesch Suite dovunner.

D’Regierung ass der Meenung...

(Interruption)

Nach ëmmer gespaant?

D’Regierung ass der Meenung, datt duerch dës gemeinsam Reflexiounen de Klimapakt, wéi gesot, ganz positiv evoluéiert huet an datt et derwäert war, en halleft Joer oder bal ee Joer méi spéit unzesetzen. Dat ass dann egal. Ech mengen awer, datt och vill Gemenge wëlle matmaachen. Dat war virdrun och eng Kritik, mengen ech, vun der DP, wou gefaart ginn ass, et géifen net vill Gemenge matmaachen oder sech net sécher waren. Also...

► **M. Eugène Berger (DP).**- Et war eng theoretesch Hypothees. Wa keng Gemeng géif matmaachen.

► **M. Marco Schank, Ministre délégué au Développement durable et aux Infrastructures.**- Okay, d’accord. Dann okay, dat ass eppes anescht.

Ech wëll awer soen, datt an de Regierungserklärungen nom 9. Oktober d’lescht Joer vu ville Gemengen, a villen, pardon, Schäfferotseklärungen, esou heescht et richteg, ganz vill Gemenge gesot hunn: Mir wëlle beim Klimapakt matmaachen. A well ech elo scho weess, datt interkommunal Syndikater zumindest verlaude loossen, datt se dat kucken, wéi de Réidener Kanton, wéi d’Naturparken Our an Uewersauer an anerer, déi gesot hunn: Hei, mir wëllen do matmaachen. Entsprechend deem, wat mer haut och..., wat d’Chamber haut wëllt stëmmen.

Da wollt ech nach soen, datt och de Klimapakt, wéi gesot, net déi eenzeg Moosnam fir d’Gemengen ass. Den Ëmweltfong wäerte mer entsprechend upassen. An ech wollt och soen, well virdrun déi Kritik koom, déi awer och deelweis vun alle Riedner opgeworf gouf, dat ass, datt gesot ginn ass: Dat do bréngt dem Secteur näischt. Dach, dat do bréngt dem Handwierk eng ganz Partie. Et ass virdru vum Kolleg Gast Gibéryen gesot ginn. Ech si fest dovunner iwwerzeegt, datt dat dote ganz vill dem Handwierk wäert bréngen. An ech denken, datt virun allem déi Proximitéit vun dem Modell Klimapakt derfir wäert suergen.

An da betounen ech nach eemol, datt virun allem d’Albausanéierung ee ganz wesentlechen Aspekt ass. Mir hunn och probéiert, de Moosnamekatalog nach méi staark an déi Richtung ze achséieren, datt virun allem um Niveau vun de Stéit d’Albausanéierung eng Roll spillt. Genausou wéi mer wëllen dat am Reglement vun 2009 maachen, wat mer dann deemnächst wäerten och am Regierungsrot unhuelen, datt virun allem och do verstärkt Wäert op d’Albausanéierung geluecht gëtt.

Gutt, et goufen eng sëllech Diskussiounen - fir a Richtung vum Schluss ze kommen -: Déi eng wollte méi streng, méi uerdnungspolitesch virgoen am Klimapakt, anerer wollten de Schwéierpunkt méi op déi fräi Verantwortung leeën, anerer, nach anerer wollten nëmmen op Basis vun enger quantitativer Approche virgoen. Ech mengen awer, datt mer an der Tëschenzäit elo e gudden, e ganz gudden, fir net ze soen exzellente Kompromëss um Dësch leien hunn, deen all dat, déi Iwwerleeungen elo do alleguete berücksichtegt.

Dacks kréie mer jo virgehait als Regierung, mir géifen ze komplizéiert, administrativ ze komplex Saache maachen, mir géifen d’Rad all kéier nei erfannen, mä dat hu mer, mengen ech, hei net. Hei setze mer op e bewährt Rad, nämlech den EEA, European Energy Award, an zousätzlech mat deenen Ziler, quantifizierbar

um Niveau vun den Infrastrukture vun de Gemengen, um Niveau vun de Stéit an de Gemengen, an ech mengen, datt dat ee ganz wichtege Aspekt ass.

Als Konklusioun, ech denken, datt et e ganz équilibréierte Projet ass, e Projet, deen dem Klimaschutz richteg eppes wäert bréngen, well e ganz konkret, ganz praktesch orientéiert ass, a virun allem och, well d’Regierung hei mat de Gemengen, mat der Chamber, mat der Zivilgesellschaft e Projet ficeléiert huet.

An ech wollt och nach eemol soen, well de Camille Gira dat opgeworf huet, déi Punkten, déi vun der Zivilgesellschaft proposéiert goufen, datt déi, wéi gesot, zu engem ganz groussen Deel wäerte berücksichtegt ginn, an am Hierscht, am Oktober wäerte mer dat och op den Dësch leeën, soudatt een herno, wann een de Moosnamekatalog um Dësch leien huet, ka soen, dat do ass dat, wat op d’Lëtzebuurger Verhältnisse absolut passt.

D’Klimabündnis- a vill aner Gemengen hunn an deene leschte Jore vill gelescht, fir dem Klimaschutz - ech hunn et virdru gesot -, dem Klimaschutz e Gesicht ginn. A fir am Klimaschutz an an der nohalteger Energiepolitik virunzekommen, mengen ech, datt d’Regierung a mengen Aen nëmmen ee Choix huet. Dat ass deen, déi eegen Efforte mat den Efforte vun de Gemengen ze verbannen, an duerfir wollt ech zum Schluss Merci soe fir déi breet Zoustëmmung.

► **M. le Président.**- Merci dem delegéierten Nohaltegekeetsminister. Den Här Berger hätt nach eng Fro.

► **M. Eugène Berger (DP).**- Här Minister, ech wëlt dem Minister kuerz eng Fro stellen. Ech hat et virdrun opgeworf, de Minister huet et jo elo selwer nach eng kéier gesot, datt se och wëiten Efforte maache beim Assainissement vun den Haiser. An ech hat virdrun déi Fro opgeworf vun eiser Motioun vun der Klimabank, an ech hat elo net héieren, datt de Minister derzou Stellung geholl huet. Wann en eis vläicht kéint soen, wou d’Aarbechte vun der Regierung an deem Kontext dru sinn oder wat do deemnächst ze erwaarden ass.

► **M. Marco Schank, Ministre délégué au Développement durable et aux Infrastructures.**- Also, ech hat et schonn héieren. Ech hat, mengen ech, och kuerz gesot, datt ech dat wëlt am Kader vun der Logementsdiskussioun hei soen. Ech kann et awer och op dëser Plaz elo preziséieren.

Et ass esou, datt de Logementsminister sech mam Finanzminister eens ass, datt effektiv d’Banken op der Plaz dat do solle maachen - dat do ass eng Aufgab fir d’Banken op der Plaz - an datt och de Finanzminister entsprechend Démarché geholl huet respektiv hält, soudatt dat net vergiess ass.

Ech wëll awer däitlech maachen, datt op där anerer Säit, also nieft deem, datt d’Banke sollen aktiv ginn, well virdrun déi Fro och, mengen ech, vum Gast Gibéryen opgeworf gouf: Et gëtt elo schonn d’Subvention respektiv d’Bonification d’intérêts. Déi ginn elo schonn d’Méiglechkeet, wann een higeet an d’Leit, déi a Fro kommen, déi déi Konditiounen erfëllen, maachen eng energetesch Sanéierung, kënnen déi elo scho gehollef kréien, also Zënsvergütungen elo scho kréien, an dann...

(Interruption)

Gelif?

(Interruption)

► **Une voix.**- E verbëllegten Zëns?

► **M. Marco Schank, Ministre délégué au Développement durable et aux Infrastructures.**- Jo. E verbëllegten Zëns, genau dat, jo. Dat gëtt et elo schonn. Zënter dem 01.01.2009 gëtt et dat.

(Interruptions)

Jo, jo, neen, ech wollt just soen, datt et dat scho gëtt. An den Éco-prêt à taux zéro, deen ech wäert fixéieren am 79er Gesetz, och deen ass souzesoe fäerdeg. Dat ass natierlech geduecht virun allem och fir Leit, déi elo vläicht manner verdéngen, mä dat ass ee ganz wichtege Aspekt.

An da wëlle mer och, dat si mer amgaangen, mat eise Juristen diskutéieren; ech kommen nach eng kéier op d’Reglement zrëck vun den Aiden, wat mer elo bis Enn 2012 musse prett hunn. Och do si mer amgaangen, eng Démarche ze studéieren, ob een net kann higoen an déi Suen, déi d’Leit zegutt hunn, scho kann de Leit erloossen, datt d’Leit déi net musse virstrecken. Fir och do ze kucken... Esou Beispiller gëtt et an Dealer vum Ausland. Mir sinn amgaang ze kucken och do, ob dat méiglech ass.

► **M. le Président.**- Merci. Domadder wär d’Diskussioun definitiv ofgeschloss a mir kommen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi.

Vote sur l’ensemble du projet de loi 6359 et dispense du second vote constitutionnel

D’Ofstëmme fänkt un. Fir d’éischt déi perséinlech Stëmmen. De Vote par procuration.

De Vote ass ofgeschloss an de Projet de loi 6359 ass ugeholl mat 51 Jo-Stëmmen an 8 Enthaltungen.

Résultat définitif après redressement: le projet de loi 6359 est adopté par 50 voix pour et 9 abstentions.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm, Sylvie Andrich-Duval (par Mme Christine Doerner), Nancy Arendt (par Mme Martine Mergen), MM. Fernand Boden, Lucien Clement, Mme Christine Doerner, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Marie-Josée Frank, MM. Léon Gloden, Norbert Hauptert, Ali Kaes, Marc Lies, Mme Martine Mergen, MM. Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Mme Tessy Scholtes, MM. Marc Spautz, Robert Weber, Lucien Weiler (par Mme Marie-Josée Frank), Raymond Weydert, Serge Wilmes et Michel Wolter (par M. Félix Eischen);

MM. Marc Angel (par Mme Claudia Dall’Agnol), Alex Bodry, Mme Claudia Dall’Agnol, MM. Fernand Diederich, Georges Engel, Ben Fayot, Claude Haagen, Jean-Pierre Klein, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Ben Scheuer et Mme Vera Spautz;

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Henri Kox, Mmes Josée Lorsché et Viviane Loschetter;

MM. Jean Colombero, Gast Gibéryen, Jacques-Yves Henckes et Fernand Kartheiser.

Se sont abstenus: MM. André Bauler, Eugène Berger, Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur, MM. Fernand Etgen, Paul Helmingier, Claude Meisch, Mme Lydie Polfer et M. Carlo Wagner.

Wëllt ee seng Abstentioun begrënnen?

(Négation)

Dat schéngt net de Fall ze sinn.

Gëtt d’Chamber d’Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou décidéiert.

Als nächste Punkt vun eisem Ordre du jour vun haut de Mëtteg hu mer eng Orientéierungsdebatt iwwert de Logement. D’Riedezäit ass hei nom Modell 1 festgeluecht. Et hu sech bis elo ageschriwwen: déi Häre Lies an Etgen, d’Madame Spautz an den Här Henckes. D’Wuert huet elo den honorabelen Här Henri Kox als Vertreter vun der Fraktioun vun deene Gréngen, déi dës Debatt ugefrot huet. Här Kox, Dir hutt d’Wuert.

3. Débat d’orientation sur la politique du logement

Exposé

► **M. Henri Kox (déi gréng).**- Merci, Här President. Dir Dammen an Hären, Enn Mee huet de Finanzminister Frieden op enger Podiumsdiskussioun vum „Lëtzebuurger Wort“ an der KPMG folgende vill zitíierte Saz gesot: „D’staatlech Bähëllefën hunn derzou bäigedroen, dass d’Wunnen zu Lëtzebuerg méi deier ginn ass, a mussen dowéinst op de Leescht geholl ginn.“ D’Nofro vun de Leit wier duerch Primen a Subside gestärkt ginn, mä et wier näischt fir d’Offer gemaach ginn, esou de Constat vum Minister. Et misst ee sech dowéinst d’Fro stellen, ob d’Hëllef fir d’Privatleit, d’Gemengen oder d’Entreprise net vläicht ofgeschaf misste ginn, well sech erausgestallt huet, dass se kontra-produktiv sinn.

Nëmmen e puer Deeg virum Finanzminister Frieden senger Ausso huet de Jean-Claude Juncker hei an der Chamber, bei der Ried zur Lag vun der Natioun, sech iwwert d’Thematik vun de Wunnengspräisser geäussert an ënner anerem gesot: „Duerfir féiere mer eng Subvention um Loyer an, ee sougenannte Mietzuschuss.“

Bon, et freet ee sech, ob de Premier nach mam Finanzminister zesumme schwätzt. Een Dag seet deen een oder verspricht de Premierminister eng nei Prime oder eng nei Subvention anzeféieren, an op deem aneren Dag seet seng riets Hand, d’Subventiounen hätten de Wunnengspräiss an d’Luucht gedriwwen a missten also erëm ofgeschafe ginn. Wien do sollt nach eppes verstoen, dee ka mir dat dann eng kéier herno och nach méi no erklären.

(Interruption)

Dëst geet nach net duer: Säit Joren äifere mer u sech am Logement hei zu Lëtzebuerg der allgemenger Entwécklung hannendrun. Vum séchere Wee si mer u sech so laang ofkomm. Et kann een och soen, 33 Joer CSV-Wunnengspolitik ass net grad bedeitend, an, wéi virdru

scho gesot, et sinn net mir, déi dat gesot hunn, et ass dat engersäits de Premier schonn a vill zitíierte Rieden hei iwwert d’Failliteserklärung am Logement, an op där anerer Säit de Finanzminister, deen dann och nach dës Subventiounspolitik kontraproduktiv genannt huet.

Op déi rezent Aussoe vum Här Frieden an och vum Här Juncker hin hu mir als gréng Fraktioun duerfir wëllen eng Orientatiounsdebatt iwwert d’Wunnengsproblematik hei maachen. Dëst ass jo haut dann och de Fall.

Folgend Punkte wollte mer behandelen: éischstens e bëssen d’Offer an d’Demande eng kéier kucken; zweetens e kleng Bilan ze maachen iwwert déi Instrumenter, déi de Moment do sinn, dat sief Paquet Logement, Pacte Logement, staatlech zousätzlech Bähëllefën an och nach aner Instrumenter; an drëtzens awer och kucken, wéi déi staatlech, awer och déi kommunal Acteuren um Terrain derzou bäidroen oder net derzou bäidroen, fir de Wunnengsmarché e bëssen ze stimuléieren.

Ier mer also an d’Vakanz ginn, vläicht den Dauerbrenner nach eng kéier vun der Lëtzebuurger Politik - d’Logementspolitik - e bësse méi beliichten. Am Verglach mat de Resultater vun den Examen, déi elo erauskomm sinn an dëser Woch vun de Premières- an Treizièmesexamen, kann ee jiddefalls soen, wann een hei de Bilan zitt iwwert der Regierung hiert Resultat an der Logementspolitik, ma hei gëtt et eng säfteg Datz, an et misst een u sech en Travail de vacances matginn, an der Hoffnung, dass dat d’Situatioun e bëssen ofiedert.

Vläicht zu der Situatioun...

► **M. Fernand Boden (CSV).**- Här Kox, wéi vill Leit hunn zu Lëtzebuerg en Eegenheem? Wéi vill Prozent vun de Leit hunn en Eegenheem?

► **M. Henri Kox (déi gréng).**- 70%.

► **M. Fernand Boden (CSV).**- Voilà. Gëtt et dat am Ausland dorëmmer?

► **M. Henri Kox (déi gréng).**- Dat ass jo grad de Problem. Wann Der elo nolauschtert, da soen ech lech...

► **M. Fernand Boden (CSV).**- Okay.

► **M. Henri Kox (déi gréng).**- ...firwat mer...

► **M. Fernand Boden (CSV).**- Ech si frou, datt déi Leit en Eegenheem hunn.

► **M. Henri Kox (déi gréng).**- Jo, jo.

(Interruption)

► **Une voix.**- Wann dat méi deier ass wéi lounen ze goen, hu mer näischt geschafft!

► **M. Henri Kox (déi gréng).**- Och dat. Gitt mer eng Chance, ech kommen drop zrëck. Ech kommen drop zrëck!

(Interruptions diverses)

Gutt, ech waarden e bëssen of. Mir kommen...

(Hilarité)

Also, mir hunn ee Problem. Et ass natierlech net e Problem, mä et ass e Constat: Säit zéng Joer hu mer an der Moyenne, dat si 7.230 nei Awunner (veuillez ajouter: all Joer) hei zu Lëtzebuerg. Dat ass einfach e Constat an dat huele mer och un.

Mir hatten 2004, mengen ech, den IVL gemaach, eng Etüd, Intégréierte (veuillez lire: Integrative) Verkéiers- a Landesentwécklungskonzept. Do hate mer zwee Zeenarien, een Zeenario, wou et op d’Awunnersteigerung gaangen ass, an deen anere war de Pendlerzeenario, wou gesot gëtt - beim éischten -, wa mer Awunner huelen, all déi nei Aarbechtsplazen, all déi Leit, déi do kommen, sollen hei wunnen, a beim Pendlerzeenario hate mer gesot, okay, déi bleiwe weider nach am Pendlerfloss an déi kommen dann erëm all kéier iwwert d’Grenzen.

Déi zwee Zeenarien, déi zwee Zeenarie sinn haut, allen zwee, gläichzäiteg a parallel scho méi wäit gaange wéi deemools do virgeschloen oder ausgerechent. Dat heescht, d’Wunnengsnofro ass a bleift deementspreechend extrem héich.

Bon, dee Wuesstum kréie mer awer nëmmen dann an de Grëff, wa mer - an dat sinn eng Rei Etüden, déi dat gesot hunn - mindestens 6.000 Unitéite baue pro Joer. Mir hunn awer an de leschte Joren, vun 2006 bis 2009, eng kéier 2.300, 3.000, 4.500, an 3.800 Wunnenge kréiert.

Vläicht och do nëmmen eng kleng Klammer: Et ass ëmmer gesot ginn, d’2004er Aménagementsetz géif de Wunnengsmarché bremsen. Et huet een awer gesinn, no 2004 ass